

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA LOKALNO SAMOUPRAVO,
KOHEZIJO IN REGIONALNI RAZVOJ

Ulica Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor

Sofinancira
Evropska unija

MERILA ZA IZBOR OPERACIJ

V OKVIRU PROGRAMA EVROPSKE KOHEZIJSKE POLITIKEV
OBDOBJU 2021-2027 V SLOVENIJI

Oktober 2026

1.	UVOD.....	3
2.	METODOLOŠKE USMERITVE.....	4
3.	HORIZONTALNA NAČELA ZA IZBOR PROJEKTOV / PROGRAMOV	5
4.	USKLAJEVANJE IN DOPOLNJEVANJE, TERITORIALNI PRISTOPI	7
5.	POGOJI IN MERILA PO POSAMEZNIH CILJIH POLITIK	9
5.1	CILJ POLITIKE 1: KONKURENČNEJŠA IN PAMETNEJŠA EVROPA S SPODBUJANJEM INOVATIVNE IN PAMETNE GOSPODARSKE PREOBRAZBE TER REGIONALNE POVEZLJIVOSTI NA PODROČJU IKT .	9
5.1.1	PN 1: Inovacijska družba znanja	9
5.1.2	PN 2: Digitalna povezljivost	16
5.1.3	PN 11: Razvoj strateških tehnologij za Evropo - STEP	17
5.2	CILJ POLITIKE 2: BOLJ ZELENA, NIZKOOGLJIČNA EVROPA, KI JE ODPORNA IN PREHAJA NA GOSPODARSTVO Z NIČELNIM OGLJIČNIM ODTISOM S SPODBUJANJEM ČISTEGA IN PRAVIČNEGA ENERGETSKEGA PREHODA, ZELENIH IN MODRIH NALOŽB, KROŽNEGA GOSPODARSTVA, BLAŽENJA PODNEBNIH SPREMEMB IN PRILAGAJANJA NANJE TER PREPREČEVANJA IN OBVLADOVANJA TVEGANJ TER TRAJNOSTNE MESTNE MOBILNOSTI	19
5.2.1	PN 3: ZELENA PREOBRAZBA ZA PODNEBNO NEVTRALNOST	19
5.2.2	PN 4: Trajnostna urbana mobilnost	28
5.2.3	PN 12: Energetski prehod	29
5.3	CILJ POLITIKE 3: BOLJ POVEZANA EVROPA Z IZBOLJŠANJEM MOBILNOSTI	31
5.3.1	PN 5: Trajnostna (čez)regionalna mobilnost in povezljivost	31
5.3.2	PN 13 Dvojna raba	34
5.4	CILJ POLITIKE 4: BOLJ SOCIALNA IN VKLJUČUJOČA EVROPA ZA IZVAJANJE EVROPSKEGA STEBRA SOCIALNIH PRAVIC	38
5.4.1	PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela	38
5.4.2	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost	46
5.4.3	PN 8: Trajnostna turizem in kultura.....	53
5.4.4	PN 14: Dostopna stanovanja	55
5.5	CILJ POLITIKE 5: EVROPA, KI JE BLIŽJE DRŽAVLJANOM, IN SICER S SPODBUJANJEM TRAJNOSTNEGA IN CELOSTNEGA RAZVOJA VSEH VRST OBMOČIJ TER LOKALNIH POBUD	57
5.5.1	PN 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij	57
5.6	CILJ POLITIKE 6: EVROPA ZA PRAVIČNI PREHOD	61
5.6.1	PN 10: Prestrukturiranje premogovnih regij.....	61
6.	PRILOGE	65

1. UVOD

Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji (v nadaljevanju: Program) na podlagi analize stanja opredeljuje ožji nabor področij, ki bodo predmet vlaganj sredstev EU skladov (v okviru Programa se izraz nanaša na sklade ESRR, ESS+ in Kohezijski sklad). Pri pripravi Programa smo izhajali iz Strategije razvoja Slovenije 2030 (v nadaljevanju: SRS 2030), krovnega razvojnega dokumenta države, ki poleg osrednjega cilja – kakovostno življenje za vse, določa še 12 specifičnih ciljev. Napredek pri doseganju ciljev tega strateškega dokumenta letno spremlja Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (v nadaljevanju: UMAR). Le-ta v Poročilu o razvoju 2021 in 2022 napodlagi analize prepoznava potrebo po združevanju ukrepov za okrevanje po pandemiji covid-19 s tistimi, ki bodo privedli do strukturne preobrazbe v smeri večje odpornosti gospodarstva in družbe ter bodo hkrati zagotovili dolgoročno vzdržen razvoj. Za slednje je ključnega pomena oblikovati in izvajati ukrepe za prestrukturiranje in modernizacijo gospodarstva, ki morajo biti čim bolj usmerjeni v izkoriščanje novih priložnosti ter pospešitev prehoda v visoko produktivno, nizkoogljično in krožno gospodarstvo.

Za doseganje ciljev SRS 2030 moramo ukrepe prednostno usmerjati na področja, kjer zaznavamo največje izzive:

- pospeševanje rasti produktivnosti, vključno z razvojem ustreznih kompetenc;
- pospeševanje prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo;
- krepitev odpornosti zdravstvenega sistema in finančne vzdržnosti sistemov socialne varnosti ;
- krepitev razvojne vloge države in njenih institucij.

Na podlagi relevantnih dokumentov, specifičnih vrednotenj, poročil, Priporočil Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leta 2019, 2020 in 2022 in strateških prioritet Evropske komisije, smo oblikovali ukrepe za učinkovito reševanje identificiranih izzivov. Ti so med seboj soodvisni, zato bomo zagotavljali največje možne vsebinske in izvedbene sinergije ter spodbujali iskanje sistemskih horizontalnih rešitev.

Slovenija bo pri naložbah upoštevala omilitvene ukrepe iz Celovite presoje vplivov na okolje in načelo »Da se ne škoduje bistveno«. S sredstvi evropske kohezijske politike (v nadaljevanju: EKP) bomo podprli tudi najbolj ranljive in izpostavljene družbenim in gospodarskim posledicam prehoda. Kjer bo to relevantno, bo Program podpiral naložbe, ki uspešno povezujejo načela trajnosti, estetike in vključenosti v skladu s pobudo Novi evropski Bauhaus z namenom, da se najdejo dostopne, vključujoče, trajnostne in privlačne rešitve za podnebne izzive.

Da se zagotovijo največji možni prispevki skladov so v tem dokumentu opredeljena horizontalna načela, ter pogoji za ugotavljanje upravičenosti in merila za ocenjevanje, ki bodo olajšala postopek načrtovanja na ravni priprave in sprejemanja izvedbenih načrtov Programa ter potrjevanja operacij in/ali načina izbora operacij Programa. Navedeni okvir bo olajšal sektorsko, teritorialno in makroregionalno usklajevanje ukrepanja za doseganje ciljev Programa.

V fazi načrtovanja izvedbenih načrtov in v fazi potrjevanja operacij in/ali načina izbora operacij Programa bodo upoštevana horizontalna načela, ki izhajajo iz tretjega poglavja tega dokumenta. Splošna horizontalna načela predstavljajo minimalni nabor vodilnih načel, zato bodo veljala za vse cilje politik in morajo biti uporabljena pri vsaki posamezni operaciji, specifična horizontalna načela pa predstavljajo okvir glede na njihovo relevantnost za posamezne cilje politik.

Pogoji za ugotavljanje upravičenosti na ravni posamezne prednostne naloge oziroma specifičnega cilja pa ob upoštevanju relevantnosti predstavljajo dodatni minimalni nabornačel, ki morajo biti uporabljena pri vsakem posameznem izboru operacij, vendar niso izključna in se lahko smiselno dopolnijo glede na predmet posamezne operacije. Tudi merila za ocenjevanje niso izključna ter se posamično in smiselno uporabljajo glede na posamezne predmete oziroma načine izbora operacij, saj lahko PO pri opredelitvi pogojev in merilupoštevajo tudi področne normativne ali strateške ureditve.

Navedena načela, pogoji in merila bodo uporabljeni s strani organa upravljanja (v nadaljevanju: OU) pri presoji vlog PO za potrditev operacij.

2. METODOLOŠKE USMERITVE

Najširše opredeljeni pogoji in merila za izbor bodo smiselno uporabljeni v procesih odločanja o izbiri operacij po postopkih, kot jih opredeljuje nacionalna pravna podlaga za izvajanje kohezijske politike 2021-2027.

Po eni strani se lahko, glede na vsakokratni način izbora operacij, v tem dokumentu opredeljeni pogoji za izbor uporabljajo kot **minimalni** pogoji za ugotavljanje upravičenosti (t.i. »*eligibility criteria*«) na ravni vseh ciljev politik. Kot minimalni pogoji pa zato, ker se poleg teh lahko opredelijo še **dodatni** pogoji za ugotavljanje upravičenosti, kot izhaja iz ciljevin namenov in / ali nacionalnih normativnih ali strateških usmeritev za izvedbo posameznega načina izbora operacij. Pogoji za ugotavljanje upravičenosti so izključujoči (»da / ne«) in so oblikovani z namenom zagotavljanja skladnosti operacije z opredelitvami v načinu izbora operacij.

Na drugi ravni se uporabljajo merila za ocenjevanje (t.i. »*quality criteria*«). Merila za ocenjevanje se v kvalitativnem in kvantitativnem ocenjevanju, glede na način izbora operacije, uporabljajo:

- za ocenjevanje vsake posamezne vloge za operacijo (ta metoda ne vsebuje »točkovanja«, ampak odločanje oz. pojasnjevanje z vidika meril z jasno utemeljitvijo odločitve), kot npr. v primeru neposredne potrditve operacije, ki ne vključuje razvrščanja prispelih vlog na podlagi točkovanja in
- za ocenjevanje z razvrščanjem vseh prispelih vlog za operacije (ta metoda vsebuje »točkovanje«), kot npr. v primeru javnega razpisa.

Posamezen način izbora operacij je povezan z doseganjem ciljev ustreznega cilja politike / prednostne naloge Programa in je opredeljen v Uredbi o izvajanju uredb (EU) in (Euratom) napodročju izvajanja evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 za cilj naložbe za rast in delovna mesta (v nadaljevanju: Uredba) ter podrobneje v Navodilih organa upravljanja za načrtovanje, odločanje o podpori, poročanje in spremljanje v programskem obdobju 2021 – 2027. Skladno z Uredbo obstajajo naslednji načini za izbor operacij: javni razpis, javni poziv in neposredna potrditev operacij. Na podlagi Uredbe se izvajanje finančnih prispevkov finančnim instrumentom, celostnih teritorialnih naložb urbanega razvoja, lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, operacij teritorialnega pristopa in tehnične podpore, uredi ob smiselnem integriranju prej opredeljenih načinov izbora operacij. V navedenih primerih OU skladno in na podlagi določb pričujočih pogojev za ugotavljanje upravičenosti in meril za ocenjevanje, potrjuje vsak posamezni način izbora operacij (ob upoštevanju posebnih izjem v primeru t. i. »projektov strateškega pomena«).

Podrobnejša operacionalizacija opredeljenih pogojev za ugotavljanje upravičenosti in meril za ocenjevanje, z upoštevanjem njihovih uteži, kjer je to relevantno, točkovanja in načina ocenjevanja, se določi v okviru vsakega posameznega načina izbora operacij.

OU v postopku potrjevanja posameznih predlogov načinov izbora operacij preveri skladnost s sprejetim izvedbenim načrtom ter pogoji za ugotavljanje upravičenosti in merili za ocenjevanje, navedenimi v tem dokumentu.

3. HORIZONTALNA NAČELA ZA IZBOR PROJEKTOV / PROGRAMOV

Splošna horizontalna načela:

Poleg načel, ki jih je treba upoštevati v skladu z veljavnimi nacionalnimi predpisi, bodo morali projekti/programi:

- prispevati k doseganju ciljev in rezultatov na ravni cilja politike, prednostne naloge in specifičnega cilja in neposrednih učinkov,
- izkazovati realno izvedljivost v obdobju, za katerega velja podpora,
- izkazovati ustreznost ter sposobnost upravičencev,
- izkazovati ustreznost ciljnih skupin,
- zagotavljati trajnost predvidenih oziroma načrtovanih rezultatov,
- upoštevati načela nediskriminatornosti, enakih možnosti, vključno z dostopnostjo zainvalide, enakosti spolov,
- prispevati k uravnoveženemu regionalnemu razvoju,
- zagotavljati stroškovno učinkovitost,
- izkazovati skladnost s priložo DNSH – Tehnična merila za izbor projektov za izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno, ki je priloga 1 tega dokumenta,
- izkazovati skladnost s priložo Omilitveni ukrepi in priporočila, ki je priloga 2 tega dokumenta, z vidika upoštevanja relevantnih omilitvenih ukrepov in v največji možni meri tudi relevantnih priporočil.

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo o pravicah invalidov in Konvencijo o otrokovih pravicah. V okviru Programa se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasa, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotovitev izpolnitve horizontalnih omogočitvenih pogojev »Dejanska uporaba in izvajanje Listine Evropske unije o temeljnih pravicah« in »Izvajanje in uporaba Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov v skladu s Sklepom Sveta 2010/48/ES« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru postopka izbora operacij.

Specifična horizontalna načela

Kjer je to relevantno, bodo morali projekti/programi upoštevati tudi:

- skladnost s tematskimi omogočitvenimi pogoji,
- v skladu s sprejetim sistemom izvajanja, zagotavljati čezsektorsko sodelovanje in izvajanje čezsektorskih projektov,
- ustreznost predvidene umestitve v prostor glede na lokacijo in program/namen,
- izkazovati, da nima škodljivih vplivov na okolje z izvedeno Presojo vplivov na okolje (PVO) ali predhodnim postopkom (PVO screening) za katerikoli projekt odobren v okviru nacionalne zakonodaje za PVO,
- upoštevati priporočila iz priloge Omilitveni ukrepi in priporočila, ki je priloga 2 tega dokumenta,
- prispevek k reševanju družbenih izzivov (učinkovita raba virov, mobilnost, zdravje, staranje prebivalstva, prehrana in samooskrba, vključujoča družba, ohranjanje naravne in kulturne dediščine),
- smernice za inovativno javno naročanje in smernice EK za zeleno javno naročanje (ZeJN),
- standarde in kriterije enotne informacijsko komunikacijske platforme širšega javnega sektorja,
- IKT standarde in kriterije za nove informacijske sisteme v državni upravi, uporabo obstoječih horizontalnih rešitev, potencial za odprte podatke in storitve, integracijo v oblaki sistem,
- ekonomske kriterije (dodana vrednost, dodana vrednost na zaposlenega, izvoz, število zaposlenih oz. ustvarjenih delovnih mest),
- z uporabo integriranega pristopa pri opredelitvi projektov ter z zagotavljanjem ustrezne komplementarnosti virov prispevati k večjim kumulativnim učinkom razpoložljivih virov,
- vključevati možnost izvedbe preko javno – zasebnega partnerstva,
- pravila državnih pomoči,
- potrebe po razvoju človeških virov, znanjih in kompetencah,

- družbeno odgovornost (nosilcev ali rezultatov – inovacij),
- okoljsko dimenzijo trajnostnega razvoja (snovna produktivnost in prispevek k zmanjšanju ogljičnega odtisa Slovenije),
- regionalno dimenzijo s posebnim poudarkom na problemskih območjih,
- dodano vrednost v okviru EU makroregionalnih povezav.

4. USKLAJEVANJE IN DOPOLNJEVANJE, TERITORIALNI PRISTOPI

Usklajevanje in dopolnjevanje

V izvajanju Programa se za upoštevanje vpliva nacionalnih in regionalnih politik ter politik EU spodbuja sinergije in uspešno usklajevanje za opredelitev najprimernejših načinov uporabe skladov EU. Prav tako se spodbuja dopolnjevanje politik in instrumentov EU ter nacionalnih in regionalnih ukrepov.

Da bi se v izvajanju Programa spodbudilo dopolnjevanje in uspešno usklajevanje za opredeljevanje in pospeševanje najprimernejših načinov uporabe skladov EU, se usklajevanje in dopolnjevanje uresničuje v fazi načrtovanja izvajanja Programa. Načrtovanje izvajanja Programa v vsebinskem smislu pomeni usmerjanje javnih razpisov, javnih pozivov in neposrednih potrditev operacij:

- za izogibanje podvajanju ukrepanja,
- za usklajevanje oziroma dopolnjevanje ukrepov Programa z vidika različnih skladov, ki naslavlajo podobne vsebine,
- za usklajevanje ukrepov Programa, ki jih financirajo skladi EU,
- za lažji dostop do skladov EU za operacije celostnih pristopov, in
- z usklajevanjem vpliva drugih nacionalnih instrumentov (npr. Zakon o zagotavljanju javnega interesa v kulturi, Zakon o triglavskem narodnem parku...) in politik ter instrumentov EU (npr. Načrt za okrevanje in odpornost, Obzorje Evropa, Instrumenti za povezovanje Evrope CEF, ERASMUS+...).

Za zagotavljanje usklajevanja ukrepov Programa, ki jih financirajo skladi EU, za lažji dostop do skladov EU ter usklajevanje vpliva drugih nacionalnih politik in instrumentov EU, se lahko, kjer je to relevantno, in ne glede na opredeljena merila za ocenjevanje v okviru ciljev politik, opredeli dodatna merila za ocenjevanje, ki spodbujajo dopolnjevanje in usklajevanje (npr. zagotavljanje ustrezne komplementarnosti za prispevek k večjim kumulativnim učinkom, prispevek k doseganju ciljev, opredeljenih v strateških razvojnih dokumentih Slovenije, prispevek k doseganju ciljev EU 2030).

Ob upoštevanju ciljev skladnega regionalnega razvoja, kot je opredeljeno v Programu, bo z namenom, da se zagotavlja usklajevanje in dopolnjevanje ukrepov v fazi načrtovanja izvajanja Programa (v smislu usmerjanja javnih razpisov, javnih pozivov in neposrednih potrditev operacij), potrebno smiselno in, kjer je to relevantno, v okviru opredeljevanja meril za ocenjevanje upoštevati tudi prispevek k skladnemu regionalnemu razvoju. Pri tem sesmiselno upošteva tudi nacionalna zakonodaja s področja skladnega regionalnega razvoja¹.

Ker pa Slovenija sodeluje v izvajanju treh EU makroregionalnih strategij, tj. Jadransko- Jonske, Podonavske in Alpske, katere koordinacijo aktivnosti navzven izvaja nacionalni koordinator s koordinatorji za prednostna področja makroregionalnih strategij, ki jih pooblasti Vlada RS, bo, kjer je to relevantno, zagotovljeno, da bodo operacije upoštevale tudi dodano vrednost v okviru EU makroregionalnih povezav. Kjer je to relevantno in ne glede na opredeljena merila za ocenjevanje v okviru ciljev politik, se lahko opredeli dodatna merila za ocenjevanje, ki zagotavljajo npr. učinek projekta na območja EU makroregionalnih strategij, skladnost projekta s cilji relevantnih prioritet znotraj EU makroregionalnih strategij.

Za zagotavljanje usklajevanja in dopolnjevanja ukrepov se smiselno upošteva še:

- okrepitev medsebojnega dopolnjevanja in sinergij med različnimi nacionalnimi in instrumenti EU na ravni EU in na nacionalni in regionalni ravni v fazi načrtovanja,
- izkoriščanje možnosti za zagotavljanje komplementarnosti pomoči iz različnih nacionalnih in instrumentov EU za podporo posameznim operacijam in tesno sodelovanje s tistimi, ki so odgovorni za izvajanje na ravni EU in na nacionalni ravni za uresničitev skladnih in racionaliziranih možnosti financiranja za upravičence.

Teritorialni pristopi

Za lažje doseganje ciljev Programa se za celostno prilagoditev posebnim teritorialnim izzivom, uresničuje s teritorialnimi pristopi. Za trajnostni razvoj mest se uporablja pristop celostne teritorialne naložbe (CTN),

¹ Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v drugem odstavku 24. člena opredeljuje dolžnost proračunskih uporabnikov, da v razpisnih merilih javnih razpisov upoštevajo obmejna problemska, ki jih izvajajona območju cele države.

za lokalni razvoj pristop lokalni razvoj, ki ga vodiskupnost (CLLD) ter za regionalni razvoj pristop dogovori za razvoj regij (DRR).

CTN so orodje za zagotavljanje podpore celostnim ukrepom na urbanih območjih, saj omogočajo združevanje sredstev, namenjenih za različne specifične cilje, za katera so dodeljena sredstva iz ESRR in Kohezijskega sklada (30. člen Uredbe (EU) št. 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (OJ L št. 231 z dne 30. 6. 2021, str. 159-706; v nadaljevanju: Uredba (EU) 2021/1060).

CLLD, je orodje za spodbujanje izvajanja strategij lokalnega razvoja od spodaj navzgor, ki jih pripravijo in izvajajo lokalne akcijske skupine, v katere so vključeni predstavniki vseh lokalnopomembnih sektorjev, s čimer se spodbuja tudi skupno lastništvo in upravljanje na več ravneh. CLLD omogoča izvajanje dejavnosti za krepitev zmogljivosti, ki temeljijo na potrebah, mrežno povezovanje in spodbujanje inovacij že na ravni sosesk z namenom krepitev skupnosti, da bo v celoti izrabljala svoj potencial (31.-34. člen Uredbe (EU) 2021/1060).

DRR je drugo teritorialno orodje, ki ga je zasnovala država članica in spodbuja regionalni razvoj ter je usmerjen v uresničevanje teritorialnih razvojnih ciljev in se izvaja kot povezovanje notranjih razvojnih pobud razvojnih regij po načelu od spodaj navzgor. Teritorialne strategije so regionalni razvojni programi (v nadaljevanju: RRP), Geografsko območje RRP so razvojne regije na ravni NUTS III. V okviru pristopa regionalnega razvoja bodo podprti večji in/ali bolj celoviti regijski projekti (29. člen Uredbe (EU) 2021/1060).

Operacije teritorialnega pristopa pomenijo operacije, pri katerih se na homogenem geografsko zaokroženem območju, ki presega zgolj lokalni okvir, izvajajo strategije, programi in načrti, ki so potrebni v skladu s posebno nacionalno in / ali zakonodajo EU, pri čemer se zagotovi udeležba zainteresiranih strani in spodbuja uporaba vsaj enega ustreznega dodatnega vira financiranja pri načrtovanju in izvajanju na ravni strategij in načrtov. Izbor in potrditev operacij na podlagi strategij in načrtov se s tem dokumentom ne prejudicira in se izvaja po postopkih, kot jih določa nacionalna pravna podlaga za izvajanje kohezijske politike 2021- 2027.

Izvajanje teritorialnih pristopov je opredeljeno v samem Programu, ki v splošnem opredeljuje pogoje in ali merila za potrjevanje strategij in posledično aktivacijo pristopov, medtem ko so pogoji za ugotavljanje upravičenosti in merila za ocenjevanje operacij opredeljeni v okviru relevantnih ciljev politik oziroma prednostnih nalog v tem dokumentu.

5. POGOJI IN MERILA PO POSAMEZNIH CILJIH POLITIK

5.1 CILJ POLITIKE 1: KONKURENČNEJŠA IN PAMETNEJŠA EVROPA S SPODBUJANJEM INOVATIVNE IN PAMETNE GOSPODARSKE PREOBRAZBE TER REGIONALNE POVEZLJIVOSTI NA PODROČJU IKT

Cilj politike (CP) »Konkurenčnejša in pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe ter regionalne povezljivosti na področju IKT« sestavljajo tri prednostne naloge (PN):

- PN 1: Inovacijska družba znanja,
- PN 2: Digitalna povezljivost.
- PN 11: Razvoj strateških tehnologij za Evropo - STEP

Za izvajanje ukrepov CP 1 so predvidena sredstva ESRR, in sicer v obeh kohezijskih regijah (Kohezijska regija Vzhodna Slovenija (v nadaljevanju: KRVS) in Kohezijska regija Zahodna Slovenija (v nadaljevanju: KRZS).

5.1.1 *PN 1: Inovacijska družba znanja*

Prednostno nalogo »Inovacijska družba znanja« sestavljajo štiri specifični cilji (SC):

- a) RSO1.1: Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij
- b) RSO1.2: Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe
- c) RSO1.3: Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, vključno s produktivnimi naložbami
- d) RSO1.4: Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo

5.1.1.1 *RSO1.1: Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij*

Predvidene dejavnosti

Cilj predmetnega specifičnega cilja je izboljšanje raziskovalnega, razvojnega in inovacijskega ekosistema in zagotavljanje vlaganj v raziskave, razvoj in inovacije.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so predvidoma:

- izboljšanje inovacijskega sistema v Sloveniji in spodbude za prenos znanja,
- krepitev kapacitet za raziskave, razvoj in inovacije,
- krepitev vlaganj v raziskovalno razvojne in inovacijske projekte ter sodelovanje med deležniki petorne vijačnice inoviranja,
- sodelovanja v evropskem raziskovalnem prostoru in krepitev sinergij med različnimi viri financiranja in razvojne internacionalizacije s spodbujanjem sodelovanja podjetij in raziskovalno-razvojnih institucij na skupnih raziskovalno-razvojno-inovacijskih projektih na mednarodni ravni.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so podjetja, institucije znanja (raziskovalne organizacije, visokošolski zavodi, ipd.), razvojna partnerstva, subjekti podjetniškega in inovativnega okolja.

Upravičenci specifičnega cilja so raziskovalne organizacije, podjetja, razvojna partnerstva, subjekti s področja kulture, zbornice.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis za izbor operacij, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- ekonomska in finančna sposobnost vključno z zaprto finančno konstrukcijo,
- izkazovanje skladnosti s Slovensko strategijo trajnostne pametne specializacije (vnadaljevanju: S5),
- izkazovanje skladnosti s cilji področnih strategij, resolucij, nacionalnih programov ipd.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- **Odličnost:**
 - novost, inovativnost in ambicioznost predlaganega projekta z jasno opredeljenim konkurenčnim položajem,
 - jasnost in verodostojnost zastavljenega koncepta,
 - raven tehnološke pripravljenosti: sedanja raven z ustrezno razlago, kako bo projekt prispeval k napredovanju na višje ravni,
 - omogočanje povezovanja znanja, kompetenc in tehnologije na prednostnih področjih, kakovost ali izvedljivost,
 - ambicioznost načrtovane raziskovalne infrastrukture z utemeljitvijo na mednarodno primerljivih infrastrukturah.
- **Vpliv:**
 - stopnja poslovne pripravljenosti: stopnja pripravljenosti in pričakovana sprememba vezano na projekt in predviden načrt po izvedbi projekta,
 - raven pripravljenosti strank: pričakovana raven pripravljenosti vezano na projekt in predviden načrt po izvedbi,
 - tržni potencial: tržni potencial razvitega izdelka/storitve/procesa glede na obstoječi trg in trende, konkurenco, tržne prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti za uveljavljanje izdelka/storitve/procesa,
 - ustreznost in učinek vzvoda: potencialni učinek vzvoda projekta na gospodarske akterje v Sloveniji, katerih položaj bi se lahko zaradi projekta okrepil,
 - vključevanje v mednarodne verige vrednosti,
 - prispevek k povezovanju in gradnji sinergij s projekti v drugih regijah in državah članicah,
 - ustvarjanje (vzpostavitev) podlage za prenos rezultatov na raziskovalni infrastrukturi v gospodarstvo,
 - raven pripravljenosti IPR: raven pripravljenosti IL, vezano na projekt, predvidene aktivnosti razširjanja in izkoriščanja IL (strategija, kako bodo razširjali, izkoristili, zaščitili),
 - ustvarjanje podlage za sodelovanje in prenos raziskovalnih rezultatov raziskovalnih organizacij v gospodarstvo,
 - pričakovani vplivi na okolje (na primer na biotsko raznovrstnost, zmanjšanje emisij CO₂, energetska učinkovitost, vidik trajnosti NEB),
 - pričakovani družbeni učinki (na primer na kakovost življenja, izobraževanje, zdravje, socialno kohezijo, enake možnosti, vidik kvaliteta bivanja in vključenost NEB),
 - pričakovani teritorialni učinki vključno s koristjo med regijama in znotraj posamezne regije (povezovanje različnih regionalnih akterjev).
- **kakovost in učinkovitost izvajanja:**
 - izvedljivost projekta in kakovost načrta,

- stroškovno/ekonomska učinkovitost in racionalnost predloga,
- stopnja pripravljenosti ekipe,
- ocena tveganja projekta in predviden verodostojen načrt za obvladovanje tveganj.

V kolikor gre za mednarodne programe (npr. Obzorje Evropa) so merila za ocenjevanje določena na mednarodni ravni, ob upoštevanju sheme državnih pomoči, če je slednje relevantno.

5.1.1.2 RSO1.2: Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe

Predvidene dejavnosti

Ključni cilj specifičnega cilja je izboljšanje rezultatov v okviru evropskega indeksa digitalnega gospodarstva in družbe (DESI) z:

- povečanjem uporabe informacijsko komunikacijske tehnologije (v nadaljevanju: IKT) v malih in srednje velikih podjetjih (v nadaljevanju: MSP), vključno s podporo infrastruktur in storitev, z namenom povečanja števila podjetij z visoko digitalno intenzivnostjo,
- povečanjem uporabe »digitalnih javnih storitev« za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe,
- uvajanjem novih poslovnih modelov in najnaprednejših tehnologij (UI, tehnologija porazdeljenih evidenc, velepodatki, kvantne tehnologije, internet stvari itd.).

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so predvidoma:

- digitalizacija storitev javne uprave in družbe (ukrepi za zagotovitev celovitih javnih storitev za podjetja, državljane ter javne institucije, razvitih z uporabniki skladno z načelom soustvarjanja in z namenom varne in najboljše uporabniške izkušnje),
- spodbujanje digitalne preobrazbe MSP,
- spodbujanje podpornega in poslovnega okolja za digitalno preobrazbo družbe, podjetij, javnega sektorja, vključno z lokalnimi skupnostmi,
- dvig digitalne vključenosti in digitalnih kompetenc.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so MSP, javna uprava in pravosodje, lokalna samouprava, lokalne skupnosti, nevladne organizacije, raziskovalne organizacije, subjekti s področja kulture, državljani, idr.

Upravičenci specifičnega cilja so MSP, institucije podpornega okolja, izvajalske institucije, organizacije, ki izvajajo neformalna usposabljanja, nevladne organizacije (v nadaljevanju: NVO), ustanove, ki se ukvarjajo s prikrajšanimi in invalidi, vzgojno-izobraževalni zavodi (v nadaljevanju: VIZ), osebe javnega prava, lokalne skupnosti, javni zavodi ali agencije, visokošolski zavodi, raziskovalne organizacije, organi državne uprave, zbornice ter ostali deležniki, ki bodo prepoznani kot upravičenci.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se uporaba finančnih instrumentov ne načrtuje.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- upoštevanje načela interoperabilnosti,
- skladnost s Strategijo Digitalna Slovenija 2030, Strategijo digitalnih javnih storitev 2030 in pripadajočim akcijskim načrtom, Strategijo digitalne transformacije gospodarstva oziroma Nacionalnim programom spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025,

- izkazovanje skladnosti s S5.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanj:

- **odličnost:**
 - uvajanje najnaprednejših digitalnih produktov in tehnologij (UI, strojno učenje, tehnologijaporazdeljenih evidenc, velepodatki, kvantne tehnologije, internet stvari itd.)
 - izvedba digitalne transformacije z upoštevanjem različnih področij (izkušnja kupca, podatki, procesi in digitalne rešitve, razvoj kadrov, kibernetika varnost, industrija 4.0 ipd.),
 - oblikovanje in izdelava posamezne e-storitve bo temeljila na zahtevah in ob sodelovanju uporabnikov,
 - celovitost in inovativnost produktov, storitev in procesov,
- **izvedljivost:**
 - stroškovna in ekonomska učinkovitost in ustreznost, realno načrtovan projekt v proračunu in glede na zastavljene dejavnosti,
 - kakovost načrtovanja projekta in projektnega vodenja, vključno s kadrovskimi viri, pripravljen je bil jasan in podroben operativni načrt, ki vključuje metode, uporabljene v okviru projekta, ter navaja delovne sklope projekta in njihovo vsebino, rezultate, mejnike, potrebne vire in prispevke udeležencev. Projekt je zagotovil dostop do potrebnih drugih virov, kot so oprema in prostori. Vloge, spretnosti, ustrezne izkušnje vseh članov projektne skupine, vključno z vrzeli. Vzpostavitev odnosov z zunanjimi strankami, če so potrebni za uspešno izvedbo projekta,
 - obvladovanje tveganj, kot npr: zapletenost projekta, morebitna sprememba vedenja drugih akterjev, tržne in komercializacijske ovire. Obstoj pravnih, etičnih ali regulativnih vidikov, pozitivnih in negativnih, ki vplivajo na izvajanje projekta, vključno z odzivi skupnosti. Pomembnost tveganj zunaj vpliva prijavitelja (npr. spremembe predpisov). Predviden je verodostojen načrt za zmanjšanje tveganj.
- **učinek:**
 - prispevek k doseganju ciljev področnih strategij, resolucij, nacionalnih programov ipd.,
 - skladnost z digitalno strategijo podjetja,
 - prispevek k dvigu digitalnih kompetenc in digitalni vključenosti za vse (npr. izkazovanje višjega prispevka, kot zahtevano v pogoju za izbor), za namen izbora najkvalitetnejših operacij,
 - prispevanje k uravnoteženemu regionalnemu razvoju, upoštevanje in spodbujanje obmejnih območij pri zagotavljanju digitalnega usposabljanja. Institucije digitalnega podpornega okolja bi morale ponujati storitve v vseh regijah,
 - učinek na gospodarsko razsežnost: Predlagani projekt obravnava digitalizacijo znotraj podjetja ali tudi ekosistem podjetja. Krepitev položaja podjetja preko projekta v globalni vrednostni verigi in na mednarodnih trgih. Kratkoročen in dolgoročen vpliv projekta na prihodke/produktivnost podjetja.
- **trajnost:**
 - vključevanje kratkoročno/dolgoročno optimalne tehnološke rešitve,
 - finančna vzdržnost in zagotovitev virov po zaključku financiranja,
 - rešitev bo uporabljala horizontalne storitve razvite v sklopu centralne infrastrukture in zagotavljala interoperabilnost ter varno IKT okolje,
 - spodbujanje podpornega okolja za digitalno preobrazbo procesov, sistemov in storitev družbe kot celote,
 - prispevek k trajnostnemu razvoju na vseh treh področjih ESG – okolje, družba, upravljanje.
- razvoj in uporaba naprednih digitalnih produktov in tehnologij na prednostnih področjih S5 ter prispevek k doseganju ciljev S5.

5.1.1.3 RSO1.3: Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, vključno s produktivnimi naložbami

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je povečati konkurenčnost gospodarstva z ustvarjanjem izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo ter okrepiti družbeno odgovornost podjetij, ki bo omogočala hitrejši prehod v podnebno nevtrarno družbo.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so predvidoma:

- razvoj in optimizacija ekosistema za podporo podjetništvu in inovativnosti,
- spodbujanje prehoda novih podjetniških podjetij in novonastalih podjetij v fazo hitrejše rasti (start-up podjetja in podjetja v prehodu v naslednjo fazo rasti) in ukrepov za hitrorastoča podjetja (scale-up podjetja),
- podpora rasti in razvoju podjetij (različne spodbude, npr. spodbude za inovacije, vključno z družbenimi, idr.),
- internacionalizacija in sodelovanje na področju makroregij preko oblikovanja partnerstev s podjetji na tujih trgih, promocije in krepitev znamk proizvodov in storitev slovenskih podjetij v tujini ter skupnih vlaganj na tujih trgih.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so potencialni podjetniki, mikro, mala in srednje velika podjetja, socialna podjetja, subjekti podjetniškega in inovativnega okolja, nevladne organizacije, samozaposleni v kulturi, zadruga, NVO, ministrstva, izvajalske institucije.

Upravičenci specifičnega cilja so MSP, subjekti podjetniškega in inovativnega okolja, regionalne razvojne agencije, izvajalske institucije, nevladne organizacije, javni zavodi, samozaposleni v kulturi, zadruga, društva, zbornice, destinacijske management organizacije in zasebni zavodi.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Teritorialni pristopi

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje naslavljanje pristopa regionalnega razvoja.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- utemeljena skladnost s oz. umestitev v prednostna področja S5,
- prispevek k doseganju ciljev, opredeljenih v strateških razvojnih dokumentih Slovenije, prispevek k doseganju ciljev EU 2030.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

○ Odličnost:

- predlagani projekt ima jasno določen edinstven predlog vrednosti in ciljne stranke in/ali končne uporabnike; poslovna ideja, in poslovni model so jasno opredeljeni,
- velikost in potencial naslovljivega trga ali trgov,
- stopnja inovativnosti predlaganega projekta.

○ Vpliv:

Ekonomski učinki:

- raven pripravljenosti strank povezana s projektom,
- število novih in/ali ohranjenih delovnih mest,
- če relevantno, povečanje dodane vrednosti na zaposlenega,
- št. novih/posodobljenih poslovnih modelov
- potencialni učinek projekta na gospodarske akterje v Sloveniji, katerih položaj bi se lahko zaradi projekta okrepil,
- vključevanjem v mednarodne verige vrednosti,

Pričakovani družbeni učinki:

- projekt prispeva k enakim možnostim,
- partnerstvo, kjer je le to relevantno,
- prispevek k trajnostnemu razvoju na področjih ESG – okolje, družba, upravljanje,
- širši družbeni vpliv oziroma odgovor na družbene izzive, itd.,
- stabilna/močnejša podjetja, manj občutljiva na spremembo gospodarske situacije v državi in svetu,
- vlaganje stabilnejših podjetij nazaj v družbeno pomembne projekte

Pričakovani vplivi na okolje:

- prispevek k večji snovni in energetski učinkovitosti ter k prehodu na krožno gospodarstvo,
- upoštevanje okoljskih vplivov (na primer upoštevanje načel eko dizajna, upoštevana uporaba recikliranih materialov, podaljševanje življenjske dobe izdelkov, ponovna raba uporabljenih materialov) projekta k blaženju in prilagajanju podnebnim spremembam,
- vključevanje trajnostnih praks (npr. zelena javna naročila, trajnostna mobilnost, lokalna oskrba).

Pričakovani teritorialni učinki

- prispevek k spodbujanju regionalnega razvoja,
- internacionalizacija podjetij/novi trgi/nove priložnosti.

○ Izvedljivost in kakovost:

Stroškovna in ekonomska učinkovitost in ustreznost:

- realno načrtovan projekt - skladnost proračuna z zastavljenimi dejavnosti.

Kakovost načrtovanja projekta in projektnega vodenja, vključno s kadrovskimi viri:

- pripravljen je jasen in podroben načrt, ki vključuje metode, uporabljene v okviru projekta, ter navaja delovne sklope projekta in njihovo vsebino, rezultate, mejnike, potrebne vire in prispevke udeležencev,
- v projektu je zagotovljen dostop do drugih potrebnih virov, kot so oprema in prostori,
- vloge, veščine, znanja ipd. projektne skupine so opredeljene, opredeljene so vrzeli,
- predviden je način vzpostavitve odnosa z zunanjimi strankami, če je to potrebno za izvedbo projekta – razdelan načrt trženja in promocije,
- opredeljena so tveganja in načrt za obvladovanje tveganj.

V primeru dodeljevanja pomoči nižjih vrednosti v obliki enostavnih instrumentov (npr. namenskih evavčerjev) se lahko upoštevajo le vstopni pogoji določeni s posameznim javnim razpisom oz. drugo ustrezno obliko načina izvedbe (merila za ocenjevanje v tem primeru niso relevantna, oziroma se lahko ustrezno prilagodijo le kot vstopni pogoj).

5.1.1.4 RSO1.4: Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijski prehod in podjetništvo

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je zmanjšanje razkoraka med sistemom izobraževanja in trgom dela prvenstveno na prednostnih področjih S5, ter vlaganjem v spretnosti in kompetence na področju družbene inovativnosti.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so predvidoma:

- krepitev znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in vpodporo inovativnosti za podjetja in ostale deležnike v gospodarstvu,
- priprava in izvajanje fleksibilnih študijskih programov za izpopolnjevanje diplomantov in mikro

- dokazil,
- krepitev znanj in spretnosti sistemskih izvajalcev pametne specializacije.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so MSP, Strateška razvojno inovacijska partnerstva (v nadaljevanju: SRIP), ministrstva, izvajalske institucije, delodajalci, zaposleni, visokošolski zavodi, partnerji v okviru raziskovalno-razvojnih programov, partnerji v okviru projektov SRIP in drugi relevantni partnerji.

Upravičenci specifičnega cilja so Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS (v nadaljevanju: JŠRIPS), visokošolski zavodi, ministrstvo, pristojno za javno upravo, zbornice.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se uporaba finančnih instrumentov ne načrtuje.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- izkazovanje usposobljenosti kadra pri upravičencu,
- izkazovanje skladnosti s S5,
- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer aktivnosti, učinke, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka),
- predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- o **odličnost, relevantnost in inovativnost projekta:**
 - povezovanje znanja, kompetenc in tehnologije na prednostnih področjih S5 ter prispevek k doseganju ciljev S5, Pokritost celotnega posameznega prednostnega področja S5. Doseganje kritične mase deležnikov z vključenostjo ključnih predstavnikov gospodarstva na posameznem prednostnem področju,
 - interdisciplinarnost konzorcijskih partnerjev; Predlog projekta predvideva tudi odprte dogodke oz. dejavnosti, ki bi vključevale zainteresirane strani zunaj partnerstva in tako okrepile njegov učinek vzvoda,
 - stopnja inovativnosti predlaganega projekta; Razsežnost inovativnosti: uporabljena bodo nova orodja in pristopi k sodelovanju, zagotavljanju usposabljanj, prenosu znanja in izkušenj ter nadaljnjem trženju usposabljanj. Zaželeno je, da predlog projekta vključuje tudi pregled najboljših mednarodnih praks s tega področja in prikaže, kako jih nadgrajuje/izboljšuje,
 - prispevek k spodbujanju regionalnega razvoja,
 - vrzeli v znanjih in spretnostih so v projektu jasno in prepričljivo opredeljene in predstavljene.
- o **vpliv/učinek projekta in trajnost rezultatov:**
 - prispevek k trajnostnemu razvoju na vseh področjih ESG – okolje, družba in upravljanje, Ali so bili upoštevani okoljski in trajnostni vidiki ter ali se bodo prednostno spodbujala zelena znanja in spretnosti? Projektni partnerji si prizadevajo za standarde in cilje ESG/CSR. Projekt prispeva k enakim možnostim in proaktivno upošteva enakost spolov.
 - širši družbeni vpliv/odgovor na družbene izzive itd.,
 - predlog projekta vsebuje verodostojen in prepričljiv načrt sodelovanja z institucijami znanja in usposabljanja, ki bo vodil k stalnemu zagotavljanju usposabljanj za odpravo ugotovljenih vrzeli (zaželen je načrt oz. opredelitev načina zagotavljanja usposabljanj tudi po zaključku projekta),
 - predlog projekta izhaja iz bodisi dolgoročnega partnerstva in/ali kjer ključni partnerji izkazujejo dolgoletne izkušnje oz. reference na zadevnem področju oz. relevantnih vsebinah na katere se projekt nanaša,

- projekt prispeva k družbenim spremembam in ozaveščanju družbe na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni, na primer s podrobnim in prepričljivim komunikacijskim načrtom za javnost, prispevkom k pozitivni družbeni preobrazbi, prispevkom k učinku na vedenje (potencial projekta, da vpliva na vedenje in odnos javnosti do cilja politik) in/ali prispevkom k družbenim koristim (izboljšana kakovost življenja, zmanjšan vpliv na okolje, večja socialna vključenost itd.). Priporočilo. Če se uporabljajo ankete, se opiše metodologija za vodenje anket, zbiranje podatkov in analize. Osnovni podatki o družbeni ozaveščenosti se določijo kot referenčna točka, spremlja se napredek dosežen med projektom in po njem. : Opredeljena so merila in kazalniki, ki se uporabljajo za ocenjevanje učinkovitosti pobud za socialno ozaveščanje. To vključuje merjenje sprememb v znanjih, odnosu ali vedenju do posameznih ciljev politik.
- o **kakovost in učinkovitost izvajanja:**
 - potreba po razvoju človeških virov, spretnosti in kompetenc,
 - vrednost predloga projekta glede na vložena sredstva in njegova dodana vrednost: projekt je realno finančno načrtovan in realen v povezavi z zastavljenimi aktivnostmi,
 - ustreznost vlog, izkazanih znanj in spretnosti ter izkušenj ključnih članov projektne skupine, vključno z opredeljenimi morebitnimi vrzelmi,
 - dovoljšni in ustrezni nivo interdisciplinarnega znanja in izkušenj projektne ekipe,
 - angažiranje/stopnja vključenosti zaposlenih v sodelujočih podjetjih v projekt,
 - digitalizacije.

5.1.2 PN 2: Digitalna povezljivost

Prednostno nalogo »Digitalna povezljivost« sestavlja en specifični cilj, in sicer:

- a) SC RSO1.5: Izboljšanje digitalne povezljivosti

5.1.2.1 RSO1.5: Izboljšanje digitalne povezljivosti

Predvidene dejavnosti

Cilj prednostne naloge je zagotavljanje ustreznega dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev.

Vrsta in primer področja, ki mu je namenjena podpora, in njegovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem je predvidoma:

- gradnja odprte visoko zmogljive širokopasovne infrastrukture oziroma širokopasovnih povezav do, gospodinjstev/stanovanj, podjetij in javnih institucij na območjih, kjer takšno omrežje danes še ne obstaja in za njihovo gradnjo ne obstaja interes operaterjev/investitorjev;
- podpora navedenih naložb za vzgojno-izobraževalne zavode tudi izven navedenih območjih, da se zagotovi dolgoročnost, ekonomska vzdržnost in ustrezno tehnično upravljanje te infrastrukture za nemoten izobraževalni proces.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine prednostne naloge so gospodinjstva/stanovanja, VIZ, javni zavodi s področja vzgoje in izobraževanja.

Upravičenci prednostne naloge so podjetja, javni zavod ARNES.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju prednostne naloge se uporaba finančnih instrumentov ne načrtuje.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- izkazovanje usposobljenosti kadra pri upravičencu,
- izkazovanje upoštevanja načela tehnološke nevtralnosti,
- izkazovanje upoštevanje direktive o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti,
- izkazovanje umeščanja v prostor ob že obstoječi infrastrukturi,
- izkazovanje pripravljenosti za izvedbo, vključno z zaprto finančno konstrukcijo,
- skladnost z Načrtom razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030,
- upošteva se načelo preventive tako, da bo izpostavljenost prebivalstva z EMS, ki jih povzročajo naprave za digitalno povezljivost, zmanjšana na najmanjšo možno mero,
- prispevanje k dvigu rabe interneta in splošne digitalizacije.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopnost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer aktivnosti, učinke, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka),
- predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje,
- utemeljenost na modelih z najvišjimi zasebnimi vložki,
- doseganje največjega deleža pokritosti gospodinjstev na upravičenih območjih, znotraj zaključene celote (občine ali konzorciji občin) na enoto vloženih sredstev,
- prispevanje k uravnoteženemu regionalnemu razvoju.

5.1.3 PN 11: Razvoj strateških tehnologij za Evropo - STEP

Prednostno nalogo »Razvoj strateških tehnologij za Evropo - STEP« sestavlja en specifični cilj, in sicer:

- a) RSO1.6: Podpora naložb, ki prispevajo k ciljem platforme za strateške tehnologije za Evropo (v nadaljnjem besedilu: platforma STEP) iz člena 2 Uredbe (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta. (ESRR)

5.1.3.1 RSO1.6: Podpora naložb, ki prispevajo k ciljem platforme za strateške tehnologije za Evropo (v nadaljnjem besedilu: platforma STEP) iz člena 2 Uredbe (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta. (ESRR)

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je podpora razvoju in/ali proizvodnji ključnih tehnologij, ki so strateškega pomena za konkurenčnost in odpornost EU, in njihovih verig vrednosti.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem so:

- razvoj in/ali proizvodnja naprednih digitalnih tehnologij in globoko tehnoloških inovacij,
- razvoj in/ali proizvodnja na področju čistih in z viri gospodarnih tehnologij,
- razvoj in/ali proizvodnja biotehnologij,
- krepitev povezovanja med raziskovalnimi institucijami, podjetji in drugimi deležniki za izboljšanje prenosa kritičnih tehnologij in znanja,

Dejavnosti bodo prispevale k izgradnji strateških vrednostnih verig in zmanjševanju tehnološke odvisnosti EU za dolgoročno trajnostno rast in konkurenčnost.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so podjetja (mikro, majhna, srednja in velika), institucije znanja (raziskovalne organizacije, visokošolski zavodi, ipd.), konzorciji in partnerstva, ki spodbujajo sodelovanje med podjetji ter sodelovanje med znanostjo in industrijo in drugimi relevantni partnerji.

Upravičenci specifičnega cilja so podjetja (mikro, majhna, srednja in velika, vključno z zagonskimi podjetji) raziskovalne organizacije, razvojna partnerstva, drugi subjekti s področja inovativnega okolja.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V tem specifičnem cilju uporaba finančnih instrumentov ni načrtovana, predvidevajo se nepovratni viri financiranja.

Poseben poudarek bo namenjen projektom strateškega pomena, vključno s projekti s pečatom suverenosti in pomembnimi projekti skupnega evropskega interesa (IPCEI).

Način izbora operacij

Za izvajanje specifičnega cilja bodo uporabljeni različni mehanizmi izbora operacij:

- javni razpisi in javni pozivi za financiranje razvojnih in proizvodnih projektov ter projektov s pečatom suverenosti (pečatom STEP),
- neposredna potrditev operacije za projekte strateškega pomena, kot so projekti, ki prispevajo k ciljem platforme STEP in so ključnega pomena za razvoj kritične infrastrukture strateškega pomena na področju biotehnologij in specifično za zmanjševanje strateške odvisnosti EU zlasti na področju farmacije ter na področju digitalnih tehnologij in specifično za zmanjševanje strateške odvisnosti EU zlasti na področju čipov in polprevodnikov, področju superračunalnikov in umetnointeligenčnih tehnologij, projekti s pečatom suverenosti (pečatom STEP) in pomembni projekti skupnega evropskega interesa (IPCEI).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel bodo za projekte, predložene v okviru tega specifičnega cilja, veljali naslednji pogoji za ugotavljanje upravičenosti:

- jasna povezava s cilji uredbe STEP in skladnost z nacionalnimi strategijami in načrti (Slovenska strategija trajnostne pametne specializacije, Nacionalni energetske in podnebni načrt in drugi),
- zagotovitev inovativnega, nastajajočega in najsodobnejšega elementa/koncepta, procesa na evropskem trgu z velikim gospodarskim potencialom in/ali prispevek k zmanjševanju ali preprečevanju strateških odvisnosti Unije.

Merila za ocenjevanje

Skupna merila

Merila za ocenjevanje bodo prilagojena značilnostim projektov, pri čemer se zagotovi zastopanost ustreznih ključnih področij:

- **Odličnost:**
 - jasnost, kakovost in verodostojnost zastavljenega koncepta, vključno z načrtom za doseg tehnološkega preboja ali izboljšanje proizvodnih zmogljivosti,
 - raven tehnološke pripravljenosti (TRL): trenutna raven s pojasnilom, kako in do katere TRL bo projekt napredoval v predvidenem časovnem okviru,
 - omogočanje povezovanja znanja, kompetenc in tehnologije med raziskovalnimi organizacijami, industrijo in drugimi deležniki za krepitev strateških vrednostnih verig, ustvarjanje podlage za sodelovanje in prenos raziskovalnih rezultatov raziskovalnih organizacij v gospodarstvo, zlasti na področjih kritičnih tehnologij.
- **Vpliv:**
 - tržni potencial razvitega izdelka, storitve ali procesa glede na obstoječi trg, trende, konkurenčnost in prednosti za uveljavitev na domačem ali mednarodnem trgu,
 - prispevek k sodelovanju v pobudah, kot so IPCEI ali projekti s pečatom suverenosti ter sinergije z evropskimi programi,
 - dolgoročni družbeni vplivi projekta: sposobnost projekta za zagotavljanje dolgoročnega učinka na razvoj in proizvodnjo kritičnih tehnologij ter širši ekonomski in družbeni učinek,
 - dolgoročni okoljski vplivi projekta: prispevek k nacionalnim ciljem NEPN, razogljičenju (zmanjšanje emisij in povečanje OVE), energetske varnosti, učinkovitosti in trajnostni uporabi virov v skladu z načelom DNSH.
- **Kakovost in učinkovitost izvajanja:**
 - izvedljivost projekta in jasnost delovnega načrta z opredeljenimi mejniki in kazalniki,
 - ekonomska upravičenost načrtovanih stroškov glede na cilje in rezultate projekta,
 - kompetence in izkušnje prijavitelja ter partnerjev, ki bodo zagotavljale uspešno izvedbo, identifikacija ključnih tveganj projekta in načrt za njihovo obvladovanje.

5.2 CILJ POLITIKE 2: BOLJ ZELENA, NIZKOOGLJIČNA EVROPA, KI JE ODPORNA IN PREHAJA NA GOSPODARSTVO Z NIČELNIM OGLJIČNIM ODTISOM S SPODBUJANJEM ČISTEGA IN PRAVIČNEGA ENERGETSKEGA PREHODA, ZELENIH IN MODRIH NALOŽB, KROŽNEGA GOSPODARSTVA, BLAŽENJA PODNEBNIH SPREMOMB IN PRILAGAJANJA NANJE TER PREPREČEVANJA IN OBVLADOVANJA TVEGANJ TER TRAJNOSTNE MESTNE MOBILNOSTI

Cilj politike (CP) »Bolj zelena, nizkoogljična Evropa, ki je odporna in prehaja na gospodarstvo z ničelnim ogljičnim odtisom s spodbujanjem čistega in pravičnega energetskega prehoda, zelenih in modrih naložb, krožnega gospodarstva, blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ter preprečevanja in obvladovanja tveganj ter trajnostnemestne mobilnosti« sestavljata dve prednostni nalogi (PN):

- PN 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost,
- PN 4: Trajnostna urbana mobilnost,
- PN 12 Energetski prehod.

5.2.1 PN 3: ZELENA PREOBRAZBA ZA PODNEBNO NEVTRALNOST

Prednostno nalogo »Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost« sestavlja sedem specifičnih ciljev (SC):

- a) RSO2.1: Spodbujanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov
- b) RSO2.2: Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU)2018/2001, vključno s trajnostnimi merili, določenimi v navedeni direktivi
- c) RSO2.4: Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam in preprečevanje tveganja nesreč ter odpornosti, ob upoštevanju ekosistemskih pristopov
- d) RSO2.5: Spodbujanje dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnim viri
- e) RSO2.6: Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo, gospodarno z viri
- f) RSO2.7: Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja,

Za izvajanje ukrepov prednostne naloge so predvidena sredstva Kohezijskega sklada, kjer kategorija kohezijskih regij ni relevantna, in sredstva ESRR, in sicer v obeh kohezijskih regijah (KRVS in KRZS).

5.2.1.1 RSO2.1: Spodbujanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je izboljšanje energetske učinkovitosti z znatnim izboljšanjem energetske učinkovitosti in povečanjem izkoriščanja obnovljivih virov (v nadaljevanju: OVE) v stavbah ter v gospodarstvu.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so predvidoma:

- ukrepi energetske prenov stavb (tudi javnih) z upoštevanjem trajnostne gradnje ter naprednim upravljanjem sistemov v in na stavbah (tudi javnih), kar vključuje celovite energetske prenovne stavb javnega sektorja, postopna celovita energetska prenova stavb v gospodarstvu (za poslovne subjekte) v skladu s Celovitim nacionalnim energetskim in podnebnim načrtom Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: NEPN) in Državno dolgoročno strategijo energetske prenovne stavb do leta 2050 (v nadaljnjem besedilu: DSEPS 2050), ukrepi ozaveščanja socialno ranljivih skupin in omogočanja njihovega dostopa do nepovratnih sredstev ter zmanjšanja energetske revščine.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so podjetja, javni sektor, lokalne skupnosti, gospodinjstva, gospodinjstva z nizkimi prihodki, izvajalci pogodbenega zagotavljanja prihrankov in poslovni subjekti (pravne ali fizične osebe, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo obliko, razen njihovih podružnic v tujini, in ki so hkrati lastniki ali solastniki stavb na/v katerih se izvajajo ukrepi).

Upravičenci specifičnega cilja so podjetja, državna uprava, javni sektor, lokalne skupnosti, nevladne organizacije (prednost bodo imele organizacije, ki imajo dostop do oseb z nizkimi prihodki), zadruga (npr. stanovanjske), zbornice.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje uporaba finančnih instrumentov oziroma kombinacija nepovratnih in povratnih virov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- izkazovanje možnosti za financiranje z energetskim pogodbeništvom (pogodbenim zagotavljanjem prihranka energije in pogodbenim zagotavljanjem oskrbe z energijo), stem, da se pri vsaki potencialni prenovi za stavbo ali sklop naredi preizkus primernosti javno-zasebnega partnerstva, ki omogoča izvedbo financiranja z energetskih pogodbeništvom; v kolikor preizkus pokaže neprimernost javno-zasebnega partnerstva se podpora lahko dodeli tudi za operacije, ki se ne izvajajo po modelu energetskega pogodbenišтва,
- izjema pri preizkusu primernosti javno-zasebnega partnerstva iz predhodne alineje so stanovanja v javni lasti ali v pretežno javni lasti, ki niso v uporabi lastnikov stanovanj in zato energetski prihranek ni prihodek lastnika stanovanja,
- podpora samo za stavbe, ki izkazujejo določene kazalnike energijske učinkovitosti,
- podpora je le za tisti del operacije, ki prispeva k učinkoviti rabi in obnovljivim virom energije.

Ob upoštevanju predmeta vsakega posameznega izbora operacij se za demonstracijske projekte poleg navedenih pogojev glede na relevantnost zagotovi zastopanost še dveh dodatnih pogojev za ugotavljanje upravičenosti:

- pripravljenost projekta in
- doprinos k več specifičnim ciljem Programa.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- prispevek k doseganju nacionalnih ciljev energetske učinkovitosti z NEPN in DSEPS 2050:
- letni prihranki primarne oz. končne energije glede na stanje pred prenovi;
- povečanje proizvodne energije iz OVE,
- delež sofinanciranja upravičenih stroškov s strani upravičenca,
- vključevanje sklopov stavb, s ciljem zmanjšanja tveganja pri prenovi z energetskim pogodbeništvom oz. doseganja nižjih cen pri izvajalcih javnih naročil,
- prispevek k družbeni spremembi ter k dvigu družbene ozaveščenosti (npr. vpliv na prebivalstvo z izboljšano kakovostjo življenja).

Ob upoštevanju predmeta vsakega posameznega izbora operacij se smiselno upoštevajo specifična merila za objekte kulturne dediščine:

- pomembnost kulturne dediščine (državnega ali lokalnega pomena),
- vpliv izvedbe operacije na razvoj dejavnosti na območju kulturne dediščine,
- zahteve glede javne dostopnosti do objektov kulturne dediščine javnosti.

5.2.1.2 RSO2.2: Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, vključno s trajnostnimi merili, določenimi v navedeni direktivi Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je povečanje deleža obnovljivih virov energije v končni rabi energije.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so predvidoma:

- spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE, kar vključuje proizvodnjo električne energije iz vetrnih elektrarn (VE) in v sončnih elektrarnah (SE), spodbujanje novih in prestrukturiranje obstoječih daljinskih sistemov na OVE (ogrevanje in hlajenje).

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so podjetja, javni sektor, gospodinjstva, občine, zadruga, zavodi, posamezniki.

Upravičenci specifičnega cilja so podjetja, javni sektor, občine, zavodi, zadruga.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- umeščanje v prostor na način, da pri tem ne bodo prizadete posamezne enote dediščine, vključno z njihovim vplivnim območjem in skladno z okoljsko zakonodajo EU in upoštevanjem Direktive 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst,
- umeščanje objektov OVE v prostor bo v skladu z nacionalno zakonodajo in strateški dokumenti (npr. ZUNPEOVE, pripadajoči podzakonski akti, NEPEN,...), za katerega bo izvedena celovita presoja vplivov na okolje.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopnost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- prispevek k doseganju nacionalnih ciljev na področju proizvodnje energije iz OVE v skladu z NEPN,
 - stroškovna učinkovitost, izražena kot višina podpore glede na enoto proizvodnih kapacitet iz OVE (EUR/kW),
 - upoštevanje priporočil študije »Facilitating Renewable Energy Deployment In Electricity Sector Of Slovenia« (Request For Service REFORM/SC2021/091),
 - omogočanje daljinskega ogrevanja/hlajenja s soproizvodnjo.

5.2.1.3 RSO2.4: Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam in preprečevanja tveganja nesreč ter odpornosti, ob upoštevanju ekosistemskih pristopov

Predvidene dejavnosti

V okviru tega specifičnega cilja je cilj podpora ukrepom za boljše prilagajanje in odziv na posledice podnebnih sprememb oziroma tveganj, ki jih podnebne spremembe povečujejo.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem so predvidoma:

- zmanjšanje poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav, ki izkazujejo najvišjo stopnjo pripravljenosti za izvedbo,
- nadgradnja sistema za opozarjanje in osveščanje na vremensko pogojene izredne razmere ter prilagajanje nanje v spremenjenem podnebju,
- ukrepi za odziv na podnebno pogojene nesreče.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljni skupini specifičnega cilja sta prebivalstvo in lokalne skupnosti.

Upravičenci specifičnega cilja so Agencija RS za okolje, Direkcija Republike Slovenije za vode, ministrstva, Uprava RS za zaščito in reševanje, sile za zaščito, reševanje in pomoč, lokalne skupnosti ter morebitni drugi upravičenci, ki lahko pomembno prispevajo k doseganju ciljev tega specifičnega cilja.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

Načrtuje se uporaba projekta strateškega pomena, in sicer projekt zagotovitve poplavne varnosti na porečju Savinje.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bo smiselno uporabljena neposredna potrditev operacij.

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- usklajenost z načrti zmanjševanja poplavne ogroženosti v skladu z Direktivo 2007/60/ES (po letu 2015) s spremembami,
- pripravljenost na podlagi Uredbe o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (Uradni list RS, št. 62/2014 in 13/2017 s spremembami) ali Resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 94/2024 s spremembami),
- usklajenost z veljavno Državno oceno tveganj za nesreče; verzija 3.0,
- skladnost z Resolucijo o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (Uradni list RS, št. 31/20 in 44/22 – ZVO-2, s spremembami)
- vključevanje na naravi temelječih rešitev (NBS) na podlagi analize izdelane po Usmeritvah za vključevanje NBS v projekte za zmanjševanje poplavne ogroženosti. Rešitve lahko vključujejo različne NBS rešitve ali kombinacijo konvencionalnih in NBS rešitev.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- pri protipoplavnih gradbenih ukrepih celovitost obravnave porečij: posamezne investicije v protipoplavno varnost bodo morale upoštevati celovitost reševanja problematike tudi v primerih, ko bodo izvedeni le delni ukrepi/projekti,
- doseganje v zakonodaji postavljenih ciljev na vseh vodnih telesih, kjer bodo izvedeni gradbeni protipoplavni ukrepi,
- gradbeni ukrepi, povezani z vzpostavitvijo infrastrukture za usposabljanje enot za odziv na podnebno pogojene nesreče (poplave, žled), skladno z Državno oceno tveganja za nesreče,
- ukrepi nakupa specialne opreme za odzive na podnebno pogojene nesreče na območjih z višjimi stopnjami tveganja,
- pri negradbenih ukrepih bodo imele prednost celovite aktivnosti na področju pripravljenosti in odzivanja (usposobljenost in opremljenost sil za zaščito, reševanje in pomoč), informiranja, ozaveščanja, izobraževanja, zgodnjega alarmiranja, obveščanja in spodbujanja k ukrepanju poplavno ogroženih subjektov na območjih pomembnega vpliva poplav, na plazovitih območjih, območjih pomembnega vpliva velikih požarov v naravnem okolju in žleda z ujmami; med ostalimi negradbenimi ukrepi bodo imele prednost skupne in usklajene aktivnosti ter aktivnosti, ki bodo sočasne z gradbenimi ukrepi,
- pripravljenost projekta na izvedbo, še posebej z vidika umeščanja objektov v prostor (upoštevaje področno okoljsko in gradbeno ter stvarnopravno zakonodajo), ter upoštevanje prispevka projekta

- k doseganju področnih strategij, resolucij, nacionalnih programov ipd.,
- za protipoplavne ukrepe je predstavljeno razmerje, ki se nanaša na povečanje projektiranih razlivnih površin na določeni strani reke na območjih, kjer je načrtovana sprememba rabe zemljišč za začasno zadrževanje voda za preprečevanje poplavne škode na drugih ozemljih,
- v prijavi dokumentaciji mora biti opredeljena in ovrednotena uporaba na naravi temelječih rešitev (NBS) ter razmerje med načrtovanimi stroški NBS in skupnimi stroški projekta.

5.2.1.4 RSO2.5: Spodbujanje dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je izboljšanje kakovosti javnih storitev na področju oskrbe s pitno vodo in odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter izpolnjevanje zahtev evropskih direktiv na tem področju.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so:

- odprava neskladij v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE v skladu z Direktivo o čiščenju komunalne odpadne vode (91/271/EGS) za področje odvajanja in čiščenja odpadnih voda,
- spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri z urejanjem vodovodnih sistemov nad 10.000 prebivalcev.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljna skupina specifičnega cilja so končni uporabniki storitev (prebivalci).

Upravičenci specifičnega cilja so lokalne skupnosti, izvajalci gospodarskih javnih služb varstva okolja, ministrstva, javni zavodi s področja okolja in upravljanja voda.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Teritorialni pristopi

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje naslavljanje pristopa regionalnega razvoja.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bo smiselno uporabljena neposredna potrditev operacij.

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- skladnost z relevantno nacionalno in zakonodajo EU,
- rezultati projekta vplivajo na izboljšanje učinkovitosti izvajanja okoljske zakonodaje.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- rezultati projekta vplivajo na doseganje ciljev, postavljenih v zakonskih inpodzakonskih aktih,
- zagotavljanje možnosti doseganja sinergijskih učinkov z drugimi področji in na enoto vloženih sredstev za največje možne okoljske koristi/učinke,
- pripravljenost projekta na izvedbo, še posebej z vidika umeščanja objektov v prostor (upoštevaje področno okoljsko in gradbeno ter stvarnopravno zakonodajo), ter upoštevanje prispevka projekta k doseganju področnih nacionalnih programov ipd,
- v primeru novih sistemov prednostno umeščanje izven naravovarstveno pomembnih območij, še posebej varovanih območij in v strnjenih gozdnih površinah,
- prednostne umestitve vodov in razširitve objektov naj bodo ob že obstoječih,
- pri načrtovanem projektu se naj zagotavlja najboljše razmerje med količino podpore EU sredstev, načrtovanimi aktivnostmi ter doseganjem ciljev projekta (kazalnikov učinka in rezultata),

Merila za ocenjevanje se na področju gradnje infrastrukture za odpadno vodo smiselno dopolnjujejo z naslednjimi specifičnimi merili:

- upoštevajo se ureditve aglomeracije/ij skladno z Direktivo o čiščenju komunalne odpadne vode, obravnava aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, na dan 31.12.2024,
- projekt javne kanalizacije s pravnomočnim/i gradbenim/i dovoljenjem/nji z upoštevanjem okoljske zakonodaje za celoten projekt,
- v projektni dokumentaciji/prilogi načrtovanja javne kanalizacije, je potrebno za objekt čiščenja odpadnih voda utemeljiti novo načrtovane zmogljivosti (nove ali povečane zmogljivosti za čiščenje odpadnih voda) in ustrezno metodo čiščenja ali izboljšave v metodi čiščenja ter z njimi povečati učinkovitost čiščenja odpadnih voda,
- v projektni dokumentaciji načrtovanja javne kanalizacije, je potrebno za objekt čiščenja odpadnih voda zagotoviti energetsko učinkovitost novih ali povečanih zmogljivosti za čiščenje odpadnih voda; v dokumentaciji je prikazano, kako bo zagotovljena električna energija za proces čiščenja odpadnih voda, vključno z uporabo obnovljivih virov energije (npr. z lastno proizvodnjo električne energije iz bioplina ali drugih lokalno proizvedenih obnovljivih virov energije kot npr. proizvodnja električne energije s fotovoltaike).

Merila za ocenjevanje se na področju gradnje javne infrastrukture za oskrbo s pitno vodo smiselno dopolnjujejo z naslednjimi specifičnimi merili:

- upoštevajo se zahteve Direktive o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi,
- obravnava javnega vodovoda, ki oskrbuje več kot 10.000 prebivalcev,
- projekt javnega vodovoda s pravnomočnim/i gradbenim/i dovoljenjem/nji z upoštevanjem okoljske zakonodaje za celoten projekt,
- osnovni cilj projekta je zagotavljanje zanesljive in učinkovite oskrbe s pitno vodo z zmanjšanjem vodnih izgub (z upoštevanjem infrastrukturnega indikatorja vodnih izgub - ILI),
- zagotovljena gospodarna in varna raba zajetij za pitno vodo,
- zagotavljanje rezervnih zajetij za pitno vodo,
- dograditev javnega vodovoda s priključevanjem dodatnih objektov za oskrbo prebivalcev z namenom izboljšanja dostopa do pitne vode.
- v projektni dokumentaciji/prilogi načrtovanja javnega vodovoda, je potrebno prikazati obstoječe izgube za predhodna tri leta z uporabo metode ocenjevanja infrastrukturnega indeksa vodnih izgub (ILI) in s projektom za vsaj 20 % zmanjšati vrzel med povprečno triletno ravno trenutnih vodnih izgub ter ILI-jem v višini 1,5. Povprečna triletna raven trenutnih vodnih izgub se izračuna za celoten del javnega vodovoda, kjer se izvaja investicija, torej za celoten obseg (distribucijskega) vodovodnega omrežja, ki je določen na ravni oskrbovalnega območja ali na ravni hidrometričnega območja ali območja upravljanja pritiska.
- da bo ob zaključku projekta izkazano doseganje kakovosti pitne vode v skladu z zahtevanimi evropskimi standardi kakovosti za pitno vodo,

5.2.1.5 RSO2.6: Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo, gospodarno z viri

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je vzpostavitev pogojev za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo, predvsem z uvajanjem nizkoogljičnih in krožnih poslovnih modelov.

Vrsta in primer področja, ki mu je namenjena podpora, in njegov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem je predvidoma:

- spodbujanje storitev podpornega okolja za zeleni in digitalni prehod preko stičišča za oblikovanje politik in centra za zeleni, ustvarjalni in pametni razvoj (op. v skladu s Slovensko industrijsko strategijo 2021-2030) ter krožnih inovacijskih procesov in učinkovite rabe virov v podjetjih (uvajanje krožnih poslovnih modelov s podporo digitalizacije ter novih nizkoogljičnih produktov, procesov in tehnologij za krepitev verig vrednosti, ob podpori digitalizacije; podpora vzpostavitvi, delovanju in storitvam stičišča za oblikovanje politik in centra za zeleni, ustvarjalni in pametni razvoj ter uvajanje novih produktov z nizkim ogljičnim odtisom, procesov in tehnologij zakrepitev verig vrednosti s poudarkom na naravnih obnovljivih materialih, ki omogočajo kaskadno rabo).

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so prebivalci, lokalne skupnosti, podjetja, lesnopredelovalna industrija, komunalna podjetja, nevladne organizacije, javna uprava.

Upravičenci specifičnega cilja so podjetja, deležniki v lesni verigi, lokalne skupnosti, komunalna podjetja, ministrstvi, pristojni za javno upravo in gospodarstvo, zbornice in regionalne razvojne agencije, , drugi pravni subjekti, ki delujejo na področju krožnega gospodarstva.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- podprti bodo le projekti na področju trajnostnega gospodarstva in podjetništva, ki pri svojem delovanju vključujejo oziroma podpirajo in omogočajo oblikovanje ene ali večrešitev krožnega gospodarstva za vzpostavljane krožnih materialnih tokov in/ali minimaliziranje odpadkov in/ali odpadnih voda, emisij onesnaževal in/ali toplogrednih plinov in/ali emisij hrupa pri proizvodnji/izvajanju storitev v celotni življenjski dobi produktov.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- prispevek k doseganju ciljev prednostnih področij S5, prispevek k doseganju ciljev 8 in 9 iz Strategije razvoja Slovenije 2030, Dolgoročne podnebne strategije do 2050 in Nacionalnega energetskega podnebnega načrta,
- vključevanje oblikovanja izdelkov, storitev in poslovnih modelov,
- prispevek k boljšemu sodelovanju deležnikov pri oblikovanju politik, predpisov, storitev,
- prispevek k vzpostavitvi boljših mehanizmov horizontalnega in večnivojskega sodelovanja, povezovanja vsebin, razumevanja presečnih tematik za boljše izvajanje in spremljanje teh politik,
- prispevek k dvigu usposobljenosti zaposlenih v javnem sektorju za sistemsko inoviranje in kreativno reševanje izzivov,
- prispevek k trajnostnemu razvoju na vseh treh področjih ESG – okolje, družba, upravljanje,
- prispevek k prehodu na nizkoogljično krožno gospodarstvo,
- poslovna in finančna vzdržnost podjetja,
- tržni potencial projekta in mednarodna vpetost podjetja,
- vzdržnost in trajnost rezultatov operacije/poslovnega modela,
- kakovost in izvedljivost operacije (kot. sposobnost nosilcev za izvedbo projekta –človeški, materialni in finančni viri/trdnost finančne konstrukcije...),
- stopnja inovativnosti projekta,
- prispevek k ciljem razvojnih dokumentov.

5.2.1.6 RSO2.7: Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in nad drugih prednostnih območjih varstva narave, spodbujanje vlaganj v zeleno infrastrukturo v urbanem okolju ter osveščanje prebivalstva o kakovosti zraka.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim

ciljem so predvidoma:

- izboljšanje stanja ohranjenosti habitatov vrst in habitatnih tipov Natura 2000 območij,
- zagotovitev kakovostne interpretacije na delih narave, ki so urejeni za obiskovanje znamenom ozaveščanja javnosti,
- izboljšanje stanja naravnih vrednot, ki so zaradi povečanega obiska in interesa preobremenjene,
- izboljšanje sistema seznanjanja in opozarjanja državljanov o onesnaženosti zunanjegazraka,
- zagotavljanje in izboljšanje zelene infrastrukture, dostopa prebivalcev do zeleneinfrastrukture v urbanih območjih ter ozelenjevanje mest.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so upravljavci zavarovanih območij in območij Natura 2000, javni zavodi, lokalne skupnosti, podjetja, kmetijska gospodarstva, nevladne organizacije, ministrstva, regionalne razvojne agencije, prebivalci, uporabniki zelenih in revitaliziranih površin, nosilci kmetijskih gospodarstev.

Upravičenci specifičnega cilja so Agencija RS za okolje, upravljavci zavarovanih območij in območij Natura 2000, javni zavodi, lokalne skupnosti, podjetja, nevladne organizacije, ministrstva in regionalne razvojne agencije.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Teritorialni pristopi

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje naslavljanje trajnostnega razvoja mest ter pristopa regionalnega razvoja.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bo smiselno uporabljena neposredna potrditev operacij.

Ugotavljanje upravičenosti – ob ugotavljanju upravičenosti se ugotavlja samo pogoje za posamezne ukrepe določenega specifičnega cilja:

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- Biotska raznovrstnost v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave:**
 - v primeru partnerstva na projektu se mora zagotoviti, da je vsaj en partner upravljalec območja Natura 2000,
 - projekt mora biti na seznamu prednostnih projektov iz Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2022-2028,
 - projekt mora vsebovati ukrepe za izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in/ali habitatnih tipov na terenu in sicer skupaj na najmanj 100 ha, izjemoma manj v primeru projektov, kjer to iz utemeljenih razlogov ni mogoče (npr. na vodotokih),
 - interpretacija ohranjenosti biotske raznovrstnosti in varstva kulturne dediščine je lahko zgolj nadgradnja že izvedenih aktivnosti izboljšanja stanja vrst in/ali habitatnih tipov ohranjenosti na terenu (na minimalno 100 ha, z izjemo projektov, kjer to iz utemeljenih razlogov ni mogoče);
- Zelena infrastruktura v urbanem okolju:**
 - skladnost s trajnostno urbano strategijo mestne občine oz. z regionalnim razvojnim programom v primeru dodeljevanja sredstev lokalnim skupnostim za izvedbo ukrepov zagotavljanja zelene oziroma modre infrastrukture, ki prispevajo k ozelenitvi mest,
 - obvezno vključevanje na naravi temelječih rešitev (NBS).
- Ozaveščanje o kakovosti zraka:**
 - izboljšanje kakovosti in uporabnosti obstoječe ter vzpostavitev nove infrastrukture oziroma sistemov na področju kakovosti zraka.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

a.) Biotska raznovrstnost v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave:

- rezultati projekta vplivajo na doseganje ciljev, postavljenih v zakonskih in podzakonskih aktih, ki se odražajo kot prispevek k izboljšanju stanja ohranjenosti večjega števila vrst in habitatnih tipov v neugodnem stanju ohranjenosti in endemičnim vrstam,
- zagotavljanje možnosti doseganja sinergijskih učinkov z drugimi področji in na enoto vloženih sredstev za največje možne okoljske koristi/učinke,
- doseganje sinergijskih učinkov za področja ohranjanje narave, ohranjanja kulturne dediščine in javnega dostopa (npr. interpretacija pomena sočasnega ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva kulturne dediščine),
- vzpostavitev upravljanja tudi na novo pridobljenih naravovarstvenih zemljiščih, ki ustreza doseganju namena – varstvu narave in ohranjanju biodiverzitete,
- v primerih zagotavljanja prostorov za interpretacijo varstva biotske raznovrstnosti prednost dati obnovi obstoječih objektov, še posebej objektov kulturne dediščine pred novogradnjo,
- izvajanje na zavarovanih območjih, ki jih je zavarovala država, ob posebnem upoštevanju 10. in 11. člena Zakona o TNP,
- namenjanje obnovi obstoječe javne infrastrukture za obisk območij varstva narave (v primeru novih posegov, bodo ti umeščeni izven pomembnejših oziroma ključnih delov habitatov in bodo, kjer je relevantno, zagotavljali preusmeritev obiskovalcev izven pomembnejših oziroma ključnih delov),
- prednostno se javne infrastrukture v varovanih območjih ne bo osvetljevalo, v nasprotnem primeru bodo uporabljeni viri, ki ne vplivajo negativno na zdravje ljudi ali na biotsko pestrost in bodo uporabljeni na način, da bo minimalizirano svetlobno onesnaževanje,
- prispevek k družbeni spremembi ter k dvigu družbene ozaveščenosti;

b) Zelene infrastrukture v urbanem okolju:

- izvedba nove ali izboljšane zelene infrastrukture v urbanih območjih, in sicer na podlagi strateških/strokovnih izhodišč za zeleno infrastrukturo,
- upoštevanje načela uporabe na naravi temelječih rešitev (NBS), ki mora biti vsebinsko opredeljeno v prijavi dokumentaciji in ovrednoteno s prikazom razmerja med načrtovanimi stroški NBS in skupnimi stroški projekta;

c) Ozaveščanje o kakovosti zraka:

- izboljšanje obveščanja prebivalcev o kakovosti zraka in pridobitev podatkov za sprejemanje ukrepov in politik na področju izboljšanja kakovosti zraka.

5.2.2 PN 4: Trajnostna urbana mobilnost

Prednostno nalogo »Trajnostna urbana mobilnost« sestavlja en specifični cilj (SC):

a) *RSO 2.8: Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehodana gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika.*

Za izvajanje ukrepov prednostne naloge so predvidena sredstva ESRR, in sicer v obeh kohezijskih regijah (KRVS in KRZS).

5.2.2.1 RSO2.8: Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je dvig deleža trajnostnih potovalnih načinov v dnevni mobilnost prebivalstva ter zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (v nadaljevanju: TGP).

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so predvidoma:

- d) infrastruktura za trajnostno mobilnost v urbanih območjih, kar zajema investicije v gradnjo in prilagoditev prometnih površin za trajnostne prometne načine ter investicije v digitalizacijo trajnostne mobilnosti in
- e) spodbujanje uporabe alternativnih goriv v mestih (vozila JPP na elektriko ali vodik in polnilna infrastruktura v javni lasti).

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so podjetja, javni sektor, gospodinjstva, lokalne skupnosti, zadrage, zavodi, posamezniki.

Upravičenci specifičnega cilja so mestne občine, pravne osebe javnega prava v delni/celotni lasti ali ustanoviteljstvu mestnih občin.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Teritorialni pristopi

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje naslavljanje pristopa trajnostnega razvoja mest.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bo smiselno uporabljena neposredna potrditev operacij.

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- celovit pristop k izvajanju ukrepov trajnostne mobilnosti v urbanih območjih z jasno izraženo kontinuiteto,
- skladnost s Strategijo razvoja prometa v RS do leta 2030, s sprejetimi občinskimi celostnimi prometnimi strategijami in drugimi področnimi strategijami, resolucijami, nacionalnimi programi, akcijskimi načrti, ipd.,
- smiselno povezovanje z aktivnostmi iz drugih prednostnih naložb za spodbujanje trajnostnega urbanega razvoja,
- izdelana celostna prometna strategija,
- skladnost s trajnostnimi urbanih strategijami mestnih občin,
- vključevanje principov in temeljnih vrednot pobude Novi evropski Bauhaus.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- prispevek k spremembi potovalnih navad v povezavi z dnevno mobilnostjo (npr. z znižanjem deleža potovanj in/ali opravljenih potniških kilometrov z osebnimi motornimi vozili)
- prispevek k doseganju ciljev NEPN,
- podpiranje uvedbe in uporabe novih tehnologij v urbanih prometnih sistemih (zlasti za spodbujanje brezemisijске mobilnosti za okolju prijazen mestni promet ter za vzpostavitev sistemov optimizacije prometa v mestih in podporo večmodalnim potem s trajnostnimi oblikami mobilnosti),
- prispevek k družbeni spremembi ter k dvigu družbene ozaveščenosti (npr. s povečanjem števila uporabnikov javnega potniškega prometa oz. uporabnikov namenske kolesarske infrastrukture),
- prispevek k ustvarjanju trajnostnega prometnega sistema (npr. z rabo javnega potniškega prometa, aktivnimi oblikami mobilnosti in brezemisijско mobilnostjo),
- prispevek k doseganju ciljev prednostnih področij S5 pri ukrepih spodbujanja uporabe alternativnih goriv v mestih,
- prispevek k zagotavljanju trajnostnega urbanega razvoja skladno s sprejetimi trajnostnimi urbanimi strategijami.

5.2.3 PN 12: Energetski prehod

Prednostno nalogo »Energetski prehod« sestavlja en specifični cilj (SC):

- RSO2.12: Spodbujanje energetskih povezovalnih daljnovodov in z njimi povezane infrastrukture za prenos, distribucijo, shranjevanje in podporo ter zaščita kritične energetske infrastrukture in vzpostavitev polnilne infrastrukture*

Za izvajanje ukrepov prednostne naloge so predvidena sredstva Kohezijskega sklada, kjer kategorija kohezijskih regij ni relevantna, in sredstva ESRR, in sicer v obeh kohezijskih regijah (KRVS in KRZS).

5.2.3.1 RSO2.12: Spodbujanje energetskih povezovalnih daljnovodov in z njimi povezane infrastrukture za prenos, distribucijo, shranjevanje in podporo ter zaščita kritične energetske infrastrukture in vzpostavitev polnilne infrastrukture

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je povečanje zmogljivosti, odpornosti, povezanosti in prilagodljivosti elektroenergetskega omrežja, ki bo omogočalo boljše usklajevanje proizvodnje in porabe energije, večjo integracijo obnovljivih virov energije (OVE), podporo e-mobilnosti, povečanje energetske samozadostnosti ter zagotavljanje zanesljive in stabilne oskrbe z električno energijo v prihodnosti.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, ter njihov pričakovani prispevek k specifičnim ciljem vključujejo:

- Spodbujanje naložb v pametna elektroenergetska omrežja, ki bodo omogočala učinkovito obvladovanje proizvodnje, prenosa in distribucije energije, distribucije in porabe energije iz OVE ter hitrejše vključevanje tehnologij za shranjevanje električne energije.
- Razvoj in širitev elektroenergetskih omrežij, ki bodo omogočala enostavno integracijo različnih virov energije in povečanje fleksibilnosti v zagotavljanju energetske oskrbe.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so podjetja.

Upravičenci specifičnega cilja so podjetja, sistemski elektrooperater prenosnega in distribucijskega omrežja in distribucijska podjetja.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se glede na relevantnost zagotovi zastopanost horizontalnih načel.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- prispevek k doseganju nacionalnih ciljev na področju elektroenergetskega omrežja v skladu z NEPN,
- prispevek k izboljšanju lastnosti in funkcionalnosti v elektroenergetskem omrežju:
 - napredni sistemi regulacije napetosti,
 - aktivno vključevanje odjema in proizvodnje iz OVE,
 - napredni sistemi upravljanja z energijo, tudi z vključevanjem shranjevanja električne energije.

5.3 CILJ POLITIKE 3: BOLJ POVEZANA EVROPA Z IZBOLJŠANJEM MOBILNOSTI

Cilj politike (CP) »Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti« sestavlja ena prednostna naloga (PN):

- PN 5: Trajnostna (čez)regionalna mobilnost in povezljivost
- PN13 Dvojna raba.

5.3.1 PN 5: Trajnostna (čez)regionalna mobilnost in povezljivost

Prednostno nalogo »Trajnostna (čez)regionalna mobilnost in povezljivost« sestavljata dva specifična cilja (SC):

- a) RSO3.1. Razvoj pametnega, varnega, trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, odpornega na podnebne spremembe,
- b) RSO3.2 Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, odporne na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo,

Za izvajanje ukrepov prednostne naloge so načrtovana sredstva Kohezijskega sklada, kjer kategorija kohezijskih regij ni relevantna, in sredstva ESRR, in sicer KRVS in KRZS.

5.3.1.1 RSO3.1: Razvoj pametnega, varnega, trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, odpornega na podnebne spremembe

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je zmanjšanje emisij TPG v ključnem sektorju, to je prometu, izboljšanje prometnih povezav s sosednjimi državami in usklajevanje s sosednjimi državami ter prispevanje tudi k izpolnjevanju zavez, ki izhajajo iz evropske TEN-T uredbe.

Vrsti in primera področij, ki jima je namenjena podpora, in njunega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem sta predvidoma:

- investicije v posodobitev in nadgradnjo železniškega omrežja TEN-T za izboljšanje učinkovitosti prevoza potnikov in tovora za doseganje TEN-T standardov ter umik tranzitnega tovornega prometa iz središč mest in urbanih naselij (nadgradnja železniške proge d. m.-Dobova-Zidani Most – 1. faza: odsek d.m.-Dobova-Sevnica: nadgradnja območij železniških postaj na odseku proge in nadgradnja železniške postaje Ljubljana – Sklop B in C),
- projekti na državnih cestah na podlagi njihovega pozitivnega vpliva na prometno varnost (sanacija 1. cevi predora Karavanke).

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so upravljavci prometne infrastrukture, prevozniki blaga in potnikov, podjetja, javni sektor, lokalne skupnosti, prebivalci.

Upravičenca specifičnega cilja sta Direkcija za infrastrukturo (DRSI) in Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (DARS).

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

Načrtuje se uporaba projektov strateškega pomena, in sicer nadgradnja železniške proge d.m.-Dobova-Zidani Most, ki se bo izvajala na dveh prednostnih nalogah, na PN 5 - nadgradnja območij železniških postaj na odseku proge d.m.-Dobova-Sevnica in na PN 13 – nadgradnja medpostajnih odsekov na odseku proge d.m.-Dobova-Sevnica.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bo smiselno uporabljena neposredna potrditev operacij.

Ugotavljanje upravičenosti

Merila, oktober 2026

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- skladnost s Strategijo razvoja prometa v RS do leta 2030 in drugimi področnimi strategijami, resolucijami, nacionalnimi programi,
- izkazovanje skupnega interesa v skladu z Uredbo 1679/2024 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 13. junij 2024,
- zagotavljanje nadgradnje cestne in železniške infrastrukture v skladu z zahtevami TEN-T za jedrna, razširjena jedrna in celovita omrežja,
- v primeru ukrepov načrtovanih na varovanih območjih narave in na območjih naravnih vrednot, bo posebna pozornost namenjena:
 - o zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000,
 - o preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe,
 - o preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij,
- morebitna razsvetljava odsekov, ki bodo izbrani za podporo, bo izključno z ekološkimi svetili in bo načrtovana tako, da bo zagotovljen najmanjši možen obseg svetlobnega onesnaževanja,
- rešitve bodo prispevale k pozitivnemu vplivu na prometno varnost v cestnem prometu.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- projekt izkazuje ekonomsko upravičenosti skladno s kazalniki ekonomske analize stroškov in koristi skladno s smernicami DG REGIO za analizo stroškov in koristi naloženih projektov in DG REGIO CBA Economic Appraisal Vademecum²,
- pri ocenjevanju učinkovitosti investicije v državne ceste in javno železniško infrastrukturo se glede na predvideno vrednost in vrsto investicije upoštevajo finančna (vključno s proračunskimi omejitvami in viri financiranja), ekonomska in razvojna merila ter merila usklajenosti s predpisi, standardi in pravili stroke, kot je določeno v Uredbi o metodologiji priprave in obravnave investicijske dokumentacije na področju državnih cest in javne železniške infrastrukture,
- projekt prispeva k prihranku časa zaradi izboljšane cestne infrastrukture in povečanju prometne varnosti (vključno z merili, kot so skrajšan čas potovanja in manjše število nesreč),
- projekt prispeva k odpravi ozkega grla na cestnem omrežju TEN-T in zagotavlja standarde TEN-T na cestnem oz. železniškem omrežju, določa ozko grlo v zvezi s standardi TEN-T, ki se s projektom odpravlja, določa kazalnike uspešnosti za skladnost s standardi TEN-T,
- zagotavljanje odpornosti na podnebne spremembe (vključno z ukrepi za ublažitev in prilagajanje na ekstremne in spreminjajoče se vremenske razmere),
- izboljšanje intermodalne povezljivosti z opisom povezljivosti z različnimi načini prevoza (cestni, železniški, pomorski in zračni).

5.3.1.2 RSO3.2: Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, odporne na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je izboljšati nacionalne in regionalne povezave znotraj Slovenije.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so predvidoma:

- nadgradnja železniške proge Maribor – Ruše,
- 3. razvojna os – sever: Velenje-Slovenj Gradec: Sklop B – Škalsko jezero, Sklop C – Škale, Sklop H – Konovo ter gradnja že sprojektiranih povezav v prejšnji finančni perspektivi;
- nadaljevanje del na 3. razvojni osi: navezovalna cesta Dramlje–Šentjur,

² Guide to Cost-benefit analysis of Investment Projects (Economic Appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020, december 2014) in Economic Appraisal Vademecum 2021-2017 - General Principles and Sector Applications

- izgradnja oz. dograditev kolesarskih povezav v okviru državnega kolesarskega omrežja,
- neinfrastrukturni ukrepi trajnostne mobilnosti na horizontalni ravni,
- infrastruktura za trajnostno mobilnost na lokalni ravni.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so podjetja, javni sektor, gospodinjstva, lokalne skupnosti, zadrage, zavodi, regionalne razvojne agencije, posamezniki.

Upravičenci specifičnega cilja so Direkcija za infrastrukturo (DRSI), Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (DARS), lokalne skupnosti, državna uprava, zavodi, regionalne razvojne agencije, podjetja.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Teritorialni pristopi

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje naslavljanje pristopa regionalnega razvoja.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- skladnost s Strategijo razvoja prometa v RS do leta 2030 in drugimi področnimi strategijami, resolucijami, nacionalnimi programi, akcijskim načrti, ipd.,
- trasa bo prednostno umeščena v prostor izven varovanih območij in ostalih naravovarstveno pomembnih območij:
 - o poseg na kmetijska in gozdna zemljišča naj bo čim manjši,
 - o upoštevati je treba ustrezen odmik od urbanih območij,
 - o pri umeščanju v prostor je treba upoštevati tudi varstvene vidike na področju kulturne dediščine in krajine,
- v primeru, da bodo ukrepi načrtovani na varovanih območjih narave in na območjih naravnih vrednot, bo posebna pozornost namenjena zagotavljanju:
 - o celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000,
 - o preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacije vrste in habitatne tipe,
 - o preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij,
 - o upoštevanju ustreznih tehničnih rešitev (kjer relevantno), ki bodo omogočale migracije prostoživečih živali,
- razsvetljava odsekov, ki bodo izbrani za podporo, bo izključno z ekološkimi svetili in bo načrtovana tako, da bo zagotovljen najmanjši možen obseg svetlobnega onesnaževanja,
- rešitve bodo prispevale k pozitivnemu vplivu na prometno varnost v cestnem prometu,
- za ukrepe na regionalni in lokalni ravni izdelane celostne prometne strategije kot predpogoj za izbor operacij,
- upravičeno območje za državne kolesarske povezave so zlasti širša mestna območja,
- za ukrepe na regionalni ravni skladnost s celostnimi prometnimi strategijami,
- za ukrepe na lokalni ravni skladnost s celostnimi prometnimi strategijami.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopnost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- projekt izkazuje ekonomsko upravičenost skladno s kazalniki ekonomske analize stroškov in koristi skladno s smernicami DG REGIO za analizo stroškov in koristi naložbenih projektov in DG REGIO CBA Economic Appraisal Vademecum,
- pri ocenjevanju učinkovitosti investicije v državne ceste in javno železniško infrastrukturo se glede na predvideno vrednost in vrsto investicije upoštevajo finančna (vključno s proračunskimi omejitvami in viri financiranja), ekonomska in razvojna merila ter merila usklajenosti s predpisi,

- standardi in pravili stroke, kot je določeno v Uredbi o metodologiji priprave in obravnave investicijske dokumentacije na področju državnih cest in javne železniške infrastrukture,
- projekt prispeva k izboljšanju prometne varnosti z zmanjšanjem števila nesreč (vključno z (i) oceno učinka projekta na zmanjšanje stopnje smrtnosti zaradi prometnih nesreč; (ii) specifikacijo ukrepov za izboljšanje varnosti, namenskih pasov in prehodov za kolesarje in pešce),
 - projekt prispeva k prihrankom časa uporabnikov v prometu na leto z uporabo metodologije izračuna (pričakovani prihranki časa, prometno modeliranje in simulacije ali analiza preteklih podatkov) in dejavniki, ki povečujejo prihranek časa (skrajšanje potovalnih časov, dodatni dejavniki, kot so sistemi za upravljanje prometa ali izboljšana postavitve cest in spremljanje prometa v realnem času),
 - projekt prispeva k podpori javnemu potniškemu prometu in uporabi novih tehnologij,
 - projekt prispeva k razvoju prometnih povezav sekundarnih cest na TEN-T omrežje z opredelitvijo sekundarnih cestnih povezav (lokacija in vrsta predvidene izboljšave) in z določitvijo meril uspešnosti ocenjevanja (skrajšan čas potovanja, izboljšana prometna zmogljivost, zmanjšanje emisij zaradi povečanega pretoka prometa),
 - prispevek k spremembi potovalnih navad na lokalni ravni (npr. z znižanjem deleža potovanja in/ali opravljenih potniških kilometrov z osebnimi motornimi vozili),
 - prispevek k doseganju ciljev NEPN,
 - podpiranje uvedbe in uporabe novih tehnologij v lokalnih prometnih sistemih (zlasti za spodbujanje brezemisije mobilnosti za okolju prijazen lokalni promet ter za vzpostavitev sistemov optimizacije prometa in podporo večmodalnim potem s trajnostnimi oblikami mobilnosti na lokalni ravni),
 - prispevek k družbeni spremembi ter k dvigu družbene ozaveščenosti (npr. s povečanjem števila uporabnikov javnega potniškega prometa oz. uporabnikov namenske kolesarske infrastrukture),
 - prispevek k izboljšani regionalni dostopnosti, ki se prednostno zagotavlja s trajnostnimi oblikami mobilnosti,
- odpornost na ekstremne vremenske dogodke z (i) oceno odpornosti projekta in (ii) navedbo prilagoditvenih ukrepov,
 - vpliv na okolje in ohranjanje biotske raznovrstnosti z (i) ovrednotenjem vpliva projekta na okolje (npr. raba tal in vpliv na naravno odvodnjavanje, morebitne motnje ekosistemov, tveganje uničenja lokalnega habitata in (ii) predlaganje omilitvenih ukrepov (zaščita ogroženih vrst, obnova naravnih habitatov, uskladitev z okoljskimi predpisi in standardi.

5.3.2 PN 13 Dvojna raba

Prednostno nalogo »Dvojna raba« sestavlja en specifični cilj (SC):

- a) *RSO3.3: Razvoj odporne obrambne infrastrukture, pri čemer ima prednost infrastruktura z dvojno rabo, tudi za spodbujanje vojaške mobilnosti v Uniji in krepitev civilne pripravljenosti*

Za izvajanje ukrepov prednostne naloge so predvidena sredstva KS na nivoju Slovenije in ESRR v obeh kohezijskih regijah (KRVS in KRZS).

5.3.2.1 **RSO3.3: Razvoj odporne obrambne infrastrukture, pri čemer ima prednost infrastruktura z dvojno rabo, tudi za spodbujanje vojaške mobilnosti v Uniji in krepitev civilne pripravljenosti**

Predvidene dejavnosti

V okviru tega specifičnega cilja je predvidena vzpostavitev odporne obrambne infrastrukture, s poudarkom na infrastrukturnih objektih dvojne rabe, vključno z spodbujanjem vojaške mobilnosti v Uniji ter izboljšanjem civilne pripravljenosti odzivanja na podnebno pogojene nesreče in splošne krizne razmere.

Vrste ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem so predvidoma:

- (1) Zagotavljanje zdravstvene infrastrukture za dvojno rabo,
- (2) Zagotavljanje odporne vzgojno izobraževalne infrastrukture,
- (3) Vzpostavitev Nacionalnega centra za zaščito in reševanje ob naravnih nesrečah, večjih izrednih dogodkih in drugih kriznih razmerah,
- (4) Nadgradnja železniškega omrežja TEN-T za vzpostavitev standardov dvojne rabe na EU vojaškem koridorju v Sloveniji.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so prebivalstvo in lokalne skupnosti, šolajoči, študenti, zaposleni v javnih zavodih, mentorji v podjetjih, širša javnost, civilna zaščita, gasilske enote, reševalne službe in vojska.

Upravičenci specifičnega cilja v okviru ukrepa Zagotavljanje zdravstvene infrastrukture za dvojno rabo so institucije na področju socialnega varstva in zdravstva, ministrstva.

Upravičenci specifičnega cilja v okviru ukrepa Zagotavljanje odporne vzgojno izobraževalne infrastrukture so šolski centri, ki imajo v svoji organizacijski strukturi tudi medpodjetniške izobraževalne centre (MIC) in ostali relevantni vzgojno izobraževalni zavodi.

Upravičenci specifičnega cilja v okviru ukrepa Vzpostavitev Nacionalnega centra za zaščito in reševanje ob naravnih nesrečah, večjih izrednih dogodkih in drugih kriznih razmerah so ministrstva, Uprava RS za zaščito in reševanje, sile za zaščito, reševanje in pomoč, lokalne skupnosti ter morebitni drugi upravičenci, ki lahko pomembno prispevajo k doseganju ciljev tega specifičnega cilja.

Upravičenci specifičnega cilja v okviru ukrepa Nadgradnje železniškega omrežja TEN-T za vzpostavitev standardov dvojne rabe na EU vojaškem koridorju v Sloveniji so upravljavec železniške infrastrukture, prevozniki blaga in potnikov, podjetja, javni sektor, lokalne skupnosti, prebivalci in vojska.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje uporaba projektov strateškega pomena, in sicer nadgradnja železniške proge d.m.-Dobova-Zidani Most – 1. faza, ki se bo izvajala na dveh prednostnih nalogah, na PN 5 - nadgradnja območij železniških postaj na odseku proge d.m.-Dobova-Sevnica in na PN 13 – nadgradnja medpostajnih odsekov na odseku proge d.m.-Dobova-Sevnica.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- (1) Zagotavljanje zdravstvene infrastrukture za dvojno rabo

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel.

- (2) Zagotavljanje odporne vzgojno izobraževalne infrastrukture

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel (glede na vsebino operacije).

- (3) Vzpostavitev Nacionalnega centra za zaščito in reševanje ob naravnih nesrečah, večjih izrednih dogodkih in drugih kriznih razmerah, ki bo omogočil krepitev pripravljenosti delovanja sistema zaščite, reševanja in pomoči kot tretjega stebra nacionalne varnosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje

upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- pripravljenost na podlagi Uredbe o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (Uradni list RS, št. 62/2014) ali Resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečam v letih od 2024 do 2030 (Uradni list RS, št. 94/2024),
- (4) Nadgradnja železniškega omrežja TEN-T za vzpostavitev standardov dvojne rabe na EU vojaškem koridorju v Sloveniji

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti:

- skladnost s Strategijo razvoja prometa v RS do leta 2030 in drugimi področnimi strategijami, resolucijami, nacionalnimi programi;
- izkazovanje skupnega interesa v skladu z Uredbo 1679/2024 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 13.6.2024 in
- skladnost z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 1328/2021 z dne 10.8.2021.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

(1) Zagotavljanje zdravstvene infrastrukture za dvojno rabo

- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer ustreznost, aktivnosti, učinkov, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka),
- izvedljivost operacije (ocenjuje se na primer skladnost predlaganih aktivnosti s terminskim, stroškovnim in kadrovskim načrtom operacije ter predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje,
- izkazovanje uporabnosti civilnega zdravstvenega varstva (npr. bolnišnično zdravljenje, nujne službe) in obrambne/vojaške funkcionalnosti (npr. razvrščanje večjih poškodb, obramba pred kemičnimi, biološkimi, radiološkimi in jedrskimi sredstvi, zadrževanje v zavetišču, vojaška medicinska podpora).,
- zagotovitev dodatne odpornosti, ki je potrebna za delovanje v kriznih razmerah ter prispevanje h krepitvi zdravstvenega sistema, vključno z dodatnimi reševalnimi linijami in rezervnimi sistemi za krizne scenarije; kritični sistemi (elektrika, voda, gretje, prezračevanje in klimatizacija, medicinski plini, informacijska tehnologija) morajo delovati neodvisno več kot 72 ur brez zunanje oskrbe.
- zagotovitev zaščite med scenariji visoke nevarnosti. (fizični zakloni ali podzemni objekti za bolnike in osebje).
- zagotovitev sposobnosti hitre razširitve zmogljivosti za incident z množičnimi žrtvami (Mass Casualty Incidents - MCI) in vojaške izredne razmere,
 - lokacija predlagane operacije mora izkazovati ustrezne geografske, prometne in infrastrukturne pogoje, ki omogočajo učinkovito izvajanje aktivnosti ter zagotavljajo dostopnost (bližina sosednjih držav, mednarodnih letališč, povezanost z glavnimi evropskimi prometnimi koridorji,...),
 - mednarodna prepoznavnost institucije,
 - infrastruktura za urgentne prevoze.

(2) Zagotavljanje odporne vzgojno izobraževalne infrastrukture

- **ustreznost in kakovost operacije:**
 - ustreznost, preglednost in celovitost opisa vsebine in ciljev projekta, načrtovanih aktivnosti,
 - utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka,
 - iz vloge prijavitelja je razvidna utemeljitev potreb oz. razlogov za investicijsko namero projekta,
 - projekt prispeva k doseganju cilja zagotavljanja odporne vzgojno izobraževalne infrastrukture,
- **stopnja pripravljenosti operacije:**
 - prijavitelj v vlogi opredeli terminski načrt, ki je realen in vključuje vse ključne faze projekta (npr. pridobitev gradbenega dovoljenja, zaključen izbor izvajalca za GOI dela in dobaviteljev opreme, izvedbe GOI del, dobava in montaža opreme),
 - prijavitelj v vlogi izkaže ustrezno oblikovano ekipo za izvedbo, ki smiselno in operativno izvedljivo glede na obseg in naravo dela omogoča izvedbo operacije,
 - prijavitelj v vlogi opredeli predvidena tveganja in ukrepe za njihovo obvladovanje za uspešen in pravočasen zaključek operacije,
- **finančna vzdržnost operacije:**

- prijavitelj v vlogi opredeli načrt rabe prostora/infrastrukture za obdobje vsaj 5 let po zaključku operacije.

(3) Vzpostavitev Nacionalnega centra za zaščito in reševanje ob naravnih nesrečah, večjih izrednih dogodkih in drugih kriznih razmerah:

- gradbeni ukrepi, povezani s tveganjem naravnih nesreč, ter kriznih in vojnih dogodkov (vzpostavitev kapacitet za usposabljanje in upravljanje) bodo imeli za učinek na celotnem območju Republike Slovenije
- pri negradbenih ukrepih bodo imele prednost celovite aktivnosti reforme organizacije in delovanja operativnih enot CZ ter vzpostavljena optimizacija sil zaščite in reševanja na državni, regijski ter lokalni ravni, s čimer se bo povečala sposobnost hitrega odziva na sodobne vire ogrožanja, tako naravne nesreče kot tudi krizna in vojna stanja.

(4) Nadgradnja železniškega omrežja TEN-T za vzpostavitev standardov dvojne rabe na EU vojaškem koridorju v Sloveniji:

- projekt izkazuje ekonomsko upravičenost skladno s kazalniki ekonomske analize stroškov in koristi skladno s smernicami DG REGIO za analizo stroškov in koristi naložbenih projektov in DG REGIO CBA Economic Appraisal Vademecum,
- pri ocenjevanju učinkovitosti investicije v državne ceste in javno železniško infrastrukturo se glede na predvideno vrednost in vrsto investicije upoštevajo finančna (vključno s proračunskimi omejitvami in viri financiranja), ekonomska in razvojna merila ter merila usklajenosti s predpisi, standardi in pravili stroke, kot je določeno v Uredbi o metodologiji priprave in obravnave investicijske dokumentacije na področju državnih cest in javne železniške infrastrukture,
- projekt prispeva k zagotavljanju standardov dvojne rabe skladno z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2021/1328 z dne 10.8.2021;
- projekt prispeva k zagotavljanju varnosti železniškega prometa in ustrezne hitrosti vlakovnih kompozicij ter odpravljanju ozkega grla za železniško povezljivost Slovenije s Hrvaško po izvedbi celovitega projekta nadgradnje železniške povezave d.m.-Dobova-Zidani Most.

5.4 CILJ POLITIKE 4: BOLJ SOCIALNA IN VKLJUČUJOČA EVROPA ZA IZVAJANJE EVROPSKEGA STEBRA SOCIALNIH PRAVIC

Cilj politike (CP) »Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebrasocialnih pravic« sestavljajo tri prednostne naloge (PN):

- PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela, PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost,
- PN 8: Trajnostna turizem in kultura,
- PN 14: Dostopna stanovanja

5.4.1 PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela

Prednostno nalogo »Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela« sestavlja šest specifičnih ciljev(SC):

- a) ESO4.1: Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, predvsem z izvajanjem jamstva za mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela ter neaktivne osebe kot tudi s spodbujanjem samozaposlovanja in socialnega gospodarstva
- b) ESO4.2: Posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po veščinah ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela, prehodih in mobilnosti
- c) ESO4.4: Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje
- d) ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in relevantnosti sistemovizobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno s potrjevanjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev
- e) ESO4.7: Spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti
- f) RSO4.2: Doslednejše zagotavljanje enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja z razvojem dostopne infrastrukture, tudi s krepitvijo odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta

Za izvajanje ukrepov prednostne naloge so načrtovana sredstva ESS+ v obeh kohezijskihregijah (KRVS in KRZS) ter sredstva ESRR zgolj v KRVS.

5.4.1.1 ESO4.1: Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, predvsem z izvajanjem jamstva za mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela ter neaktivne osebe kot tudi s spodbujanjem samozaposlovanja in socialnega gospodarstva

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je povečanje zaposlenosti brezposelnih, še posebej dolgotrajno brezposelnih, starejših in nizko izobraženih (tudi oseb z ISCED 3 ravno izobrazbo), ter podpora iskalcem zaposlitve in osebam, katerih zaposlitev oz. samozaposlitev je ogrožena, predvsem z vidika zagotavljanja ustreznih kompetenc za lažji prehod na trg delovne sile ter skrajševanje trajanja brezposelnosti, kot tudi poznavanja pravic iz delovnih razmerij s ciljem zagotavljanja njihove socialne varnosti.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so:

- izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja,
- izvajanje programov za ohranitev na trgu dela tistih skupin, katerih zaposlitev oziroma samozaposlitev je ogrožena ali začasna, zmanjševanje in preprečevanje prekarnosti ter preprečevanje prehoda nazaj v brezposelnost za ciljne skupine, ki se soočajo z atipičnimi oblikami dela, vključno z mladimi,
- ukrepi spodbujanja samozaposlovanja, podjetništva oziroma podjetnosti ter socialnega gospodarstva.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so:

- brezposelni z visokim tveganjem za nastanek dolgotrajne brezposelnosti, dolgotrajnobrezposelni, zlasti nizko izobraženi (ISCED 3 ali manj), starejši od 50 let,
- zaposleni, katerih zaposlitev je ogrožena, zaradi različnih sprememb, ali prekarna,
- mladi od 15 do vključno 29 let in mladinski delavci,
- prikrajšani delavci, resno prikrajšani delavci in invalidi, ki jih določa Uredba Komisije (EU) št. 651/2014,
- potencialne ženske podjetnice in podjetnice začetnice, ministrstva, izvajalske institucije,
- potencialni mladi podjetniki in podjetniki začetniki, ministrstva, izvajalske institucije,
- prikrajšani in resno prikrajšani delavci skladno z Zakonom o socialnem podjetništvu (v nadaljevanju: ZSocP),
- socialna podjetja in subjekti socialne ekonomije skladno z ZSocP,
- NVO.

Upravičenci specifičnega cilja so Zavod RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ), JŠRIPS, ponudniki socialnih in izobraževalnih storitev, NVO, ministrstva, izvajalske institucije, organizacije v mladinskem sektorju, subjekti s področja kulture, MSP, raziskovalne organizacije, inkubatorji, subjekti socialne ekonomije, mladi, potencialne podjetnice, regionalne razvojne agencije in zbornice.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za

ocenjevanje:

- izkazovanje večje zaposljivosti oziroma zaposlenosti vključenih posameznikov,
- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer ustreznost aktivnosti, učinkov, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka, jasnost opredelitve družbenega problema ter ciljnih uporabnikov, ustrezna kadrovska struktura),
- predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje,
- vključenost območja z višjo stopnjo brezposelnosti,
- inovativnost v zvezi z vključevanjem ciljnih skupin na trg dela (nove metode in pristopi ukrepov na trgu dela),
- vključevanje ključnih deležnikov (gre za širšo skupino kot so ciljne skupine),
- povezovanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela,
- prispevanje k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni,
- prednostno obravnavanje področij, relevantnih za zeleno gospodarstvo in vključevanje širših ciljev trajnostnega razvoja in pametne specializacije.

5.4.1.2 ESO4.2: Posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po veščinah ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela, prehodih in mobilnosti

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je posodobitev institucij in služb trga dela ter modernizacija njihovih storitev, s čimer bo zagotovljena večja usklajenost ponudbe in povpraševanja, predvidevanje potreb po spretnostih, prehodov in mobilnost na trgu dela ter predvsem ustrezna usposobljenost zaposlenih v institucijah trga dela.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so:

- razvoj in nadgradnja platforme trga dela za dolgoročno napovedovanje kompetenc oz. znanj in spretnosti,
- modernizacija storitev in povezovanje institucij trga dela,
- nadaljnje delovanje mreže EURES nacionalnih uradov za usklajevanje.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so ZRSZ, institucije, ki delujejo na trgu dela in izobraževanja (npr. Statistični urad RS, Center za poklicno izobraževanje, UMAR, JŠRIPS, centri za socialno delo (v nadaljevanju: CSD), Inšpektorat RS za delo, idr.), iskalci zaposlitve, med njimi tudi NEET, delodajalci, socialni partnerji, NVO, delodajalska združenja.

Upravičenci specifičnega cilja so ZRSZ, JŠRIPS in CSD.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju predmetnega specifičnega cilja se načrtuje izvajanje projekta strateškega pomena, in sicer projekt modernizacije storitev in povezovanja institucij trga dela. Ključni cilj je vzpostavitev Platforme za napovedovanje kompetenc.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer ustreznost aktivnosti, učinkov, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka),
- predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje,
- vključenost območja z višjo stopnjo brezposelnosti,
- inovativnost v zvezi z vključevanjem ciljnih skupin na trg dela (nove metode in pristopi ukrepov na trgu dela),
- povezovanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela,
- prispevanje k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni,

prednostno obravnavanje področji, relevantnih za zeleno gospodarstvo in vključevanje širših ciljev trajnostnega razvoja in pametne specializacije (zlasti relevantno pri PNK).

5.4.1.3 ESO4.4: Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je prilagajanje delovnih mest, zlasti za starejše zaposlene, s ciljem kakovostnega, varnega in zdravega, delovnega okolja v podjetjih in javnem sektorju, podaljšanja in izboljšanja delovne aktivnosti starejših ter spodbujanje sodelovanja delavcev pri upravljanju.

Vrsti in primera področij, ki jima je namenjena podpora, in njun pričakovani prispevek k specifičnim ciljem sta:

- dvig kakovosti delovnega okolja in pogojev za delo tudi s ciljem podaljševanja obdobja delovne aktivnosti, predvsem starejših, vključno z javnim sektorjem,
- spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja s poudarkom na prenosu znanja in usposobljenosti med generacijami,
- spodbujanje udeležbe zaposlenih v lastništvu podjetja.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so institucije na trgu dela, javni in zasebni sektor, socialni partnerji, NVO, delodajalci (javni in zasebni sektor), zaposleni (predvsem starejši od 50 let in nižje izobraženi), javne institucije, ki so vključene v pripravo in izvajanje politik na področju aktivnega staranja, zaposleni v zaporskem sistemu in drugi, ki lahko s svojim delovanjem prispevajo k doseganju ciljev tega specifičnega cilja.

Upravičenci specifičnega cilja so fundacije, socialni partnerji, NVO, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, JŠRIPS, Inšpektorat RS za delo, Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ), Nacionalni inštitut za javno zdravje in Univerzitetni klinični center, Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa, zadruga, občine, zaposleni, ministrstvo, pristojni za javno upravo ter delo in drugi, ki lahko prispevajo k doseganju ciljev tega specifičnega cilja.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer ustreznost aktivnosti, učinkov, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka),
- predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje,
- potrebe po razvoju človeških virov, znanjih in kompetencah,
- vključevanje ključnih deležnikov (gre za širšo skupino kot so ciljne skupine) oziroma prispevanje k povezovanju socialnih partnerjev in nevladnih organizacij,
- prispevanje k povečanju prožnosti in konkurenčnosti podjetij in zaposlenih,
- prispevanje k uveljavljanju fleksibilnih oblik organiziranosti dela,
- prispevanje k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni,
- prednostno obravnavanje področji, relevantnih za zeleno gospodarstvo in vključevanje širših ciljev trajnostnega razvoja.

5.4.1.4 ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in relevantnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno s potrjevanjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vaješt

Predvidene dejavnosti

Cilji specifičnega cilja so izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja ter njune ustreznosti za trg dela, podpora pridobivanju ključnih kompetenc šolajočih in strokovnih delavcev, tudi preko nadgradnje modela dela z nadarjenimi ter karijerne orientacije, krepitev sodelovanja med šolami, delodajalci in drugimi socialnimi partnerji ter vzpostavitev celovitega podpornega okolja za študente.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so:

- krepitev ključnih kompetenc v okviru varnega in spodbudnega učnega okolja,
- izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja, ki obsega digitalno preobrazbo izobraževanja ter nadgrajen sistem profesionalnega in kariernega razvoja strokovnih in vodstvenih delavcev v vzgoji in izobraževanju,
- krepitev ustreznosti izobraževalnega sistema za trg dela z izboljšanjem odzivnosti poklicnega in strokovnega izobraževanja na potrebe trga dela ter vzpostavitev celovitega podpornega okolja na visokošolskih zavodih, osredotočenega na študenta in aktivnosti za uspešno in pravočasno zaključevanje študija,
- ukrepi s področja vseživljenjske karijerne orientacije, kot npr. krepitev kariernih centrov za mlade, izobraževanje nadarjenih dijakov in izboljševanje obstoječih pristopov za prožnejše oblike učenja ter ukrepi na področju štipendij za specializirane poklice v kulturi.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so starši učečih se, strokovna in splošna javnost, otroci, učenci, dijaki, študenti, diplomanti, VIZ, srednje šole, organizacije, ki izvajajo višje strokovno izobraževanje, visokošolski zavodi, javne organizacije za izobraževanje odraslih, zasebne organizacije, ki izvajajo programe s področja vzgoje in izobraževanja, strokovni in vodstveni delavci s področja vzgoje in izobraževanja, mentorji praktičnega usposabljanja z delom, združenja in skupnosti s področja izobraževanja, delodajalci, delodajalska združenja, zbornice, strokovni delavci v kulturnih ustanovah in umetniki.

Upravičenci specifičnega cilja so ministrstvo, VIZ, organizacije, ki izvajajo višje strokovno izobraževanje, visokošolski zavodi, javne organizacije za izobraževanje odraslih, zasebne organizacije, ki izvajajo programe s področja vzgoje in izobraževanja, javni zavodi, javne agencije, javni skladi, javni raziskovalni zavodi, delodajalci, delodajalska združenja, zbornice, izvajalci in mentorji praktičnega usposabljanja v podjetjih, združenja in skupnosti s področja izobraževanja, nevladne organizacije in druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo oziroma izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer ustreznost aktivnosti, učinkov, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka),
- predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje,
- inovativnost oziroma nadgrajevanje obstoječih ukrepov,
- vključevanje ključnih deležnikov (gre za širšo skupino kot so ciljne skupine),
- spodbujanje vključenosti in dostopnosti za invalide,
- izmenjava izkušenj, rezultatov in dobrih praks ali vpetost v mednarodno okolje in mednarodno primerljivost,
- prispevanje k uravnoteženemu regionalnemu razvoju,
- prispevanje k doseganju ciljev področnih strategij, resolucij, nacionalnih programov ipd.,
- prednostno obravnavanje področij, relevantnih za zeleno gospodarstvo in vključevanje širših ciljev trajnostnega razvoja in pametne specializacije,
- prispevanje k digitalni preobrazbi izobraževanja in za krepitev digitalnih kompetenc.

5.4.1.5 ESO4.7: Spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti

Predvidene dejavnosti

Cilji specifičnega cilja so povečanje vključenosti posameznikov v vseživljenjsko izobraževanje in učenje (v nadaljevanju: VŽU), predvsem deleža nižje izobraženih, manj usposobljenih in starejših, izboljšanje poklicnih kompetenc zaposlenih in učinkovit sistem karierni orientacije, vzpostavitev digitalnih izobraževalnih virov ter visokokakovostne didaktične programske opreme in zmanjšanje digitalne vrzeli.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so:

- izvajanje podpornih aktivnosti za izvajanje VŽU (promocija in ozaveščanje o pomenu udeležbe v VŽU),
- izvajanje različnih strokovnih in razvojnih nalog na področju VŽU,
- ukrepi za pridobitev srednješolske izobrazbe in novega poklica za različne ravni, kvalifikacije in prekvalifikacije, poklicno izpopolnjevanje in usposabljanje, pridobivanje in zviševanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti ter izboljšanje splošne izobraženosti vključno z digitalnimi in drugimi ključnimi kompetencami za VŽU (razvijanje in izvajanje programov izobraževanja in usposabljanja pridobivanja in zviševanja ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti, spodbujanje dviga izobrazbene ravni, izboljšanje splošne izobraženosti, razvijanje in izvajanje programov nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter izpopolnjevanja, krepitev kompetenc mladih za večjo zaposljivost in aktivno državljanstvo preko kakovostnega mladinskega dela, ipd.),
- krepitev kakovosti sistema izobraževanja odraslih, kar obsega razvoj (e-)gradiv in aplikacij za

programe na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja ter izobraževanja odraslih vključno s programi za zaposlene v javnem sektorju ter krepitev usposobljenosti izobraževalcev odraslih.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so:

- vsi odrasli, pri čemer bodo narejeni poudarki za ranljive ciljne skupine (starejši od 45 let, nižje izobraženi, manj usposobljeni, migranti, zaporniki in podobno),
- odrasli, ki potrebujejo izpopolnjevanje ali usposabljanje, kvalifikacije ali prekvalifikacije zaradi potreb na trgu dela oziroma delovnem mestu,
- posamezniki, stari od 15 in do vključno 29 let z namenom razvijanja kompetenc, ki jih potrebujejo za večjo zaposljivost (tudi na področju kulture in umetnosti) in aktivno državljanstvo.

Upravičenci specifičnega cilja so vzgojno izobraževalne organizacije (javne organizacije za izobraževanje odraslih, srednje šole, višje strokovne šole, medpodjetniški izobraževalni centri, zasebne organizacije), skupnosti in združenja na področju vzgoje in izobraževanja, NVO in njihova združenja, organizacije v mladinskem sektorju, Andragoški center Slovenije, Center za poklicno izobraževanje, JŠRIPS, Center za izobraževanje v pravosodju, Ustavno sodišče Republike Slovenije, Upravna akademija, socialni partnerji in druge institucije, ki bodo v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer ustreznost aktivnosti, učinkov, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka),
- predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje,
- inovativnost oziroma nadgrajevanje obstoječih ukrepov,
- vključevanje ključnih deležnikov (gre za širšo skupino kot so ciljne skupine),
- izmenjava izkušenj, rezultatov in dobrih praks ali vpetost v mednarodno okolje in mednarodno primerljivost,
- potrebe po razvoju človeških virov, znanjih in kompetencah,
- prispevanje k uravnoteženemu regionalnemu razvoju,
- prispevanje k doseganju področnih strategij, resolucij, nacionalnih programov ipd.,
- prednostno obravnavanje področij, relevantnih za zeleno gospodarstvo in vključevanje širših ciljev trajnostnega razvoja in pametne specializacije.

5.4.1.6 RSO4.2: Doslednejše zagotavljanje enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja z razvojem dostopne infrastrukture, tudi s krepitevijo odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je izboljšanje infrastrukture za izvajanje izobraževalnega procesa ter zagotovitev IKT infrastrukture v podporo digitalizaciji pedagoškega in administrativnega dela, vezanega na študijsko dejavnost, ter v podporo delovanju organizacij v mladinskem sektorju.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem so:

- investicije v obstoječe in nove objekte s področja izobraževanja in usposabljanja (naložbe v kritično izobraževalno in visokošolsko infrastrukturo),
- zagotovitev ustrezne informacijsko-komunikacijske tehnologije javnih visokošolskih zavodov in javnih visokošolskih knjižnic v podporo digitalizaciji izvajanja visokošolskega študijskega procesa v učilnici in na daljavo ter z njim neposredno povezanega administrativnega dela,
- zagotovitev ustrezne IKT infrastrukture in opreme organizacij v mladinskem sektorju.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so VIZ, visokošolski zavodi, javne visokošolske knjižnice, organizacije v mladinskem sektorju in drugi deležniki.

Upravičenci specifičnega cilja so VIZ, visokošolski zavodi, javne visokošolske knjižnice, organizacije v mladinskem sektorju in drugi deležniki.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjega pogoja za ugotavljanje upravičenosti:

- izkazovanje usposobljenosti kadra pri upravičencu.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- prispevanje k doseganju področnih strategij, resolucij, nacionalnih programov ipd.,
- operacije zagotavljanja ustrezne infrastrukture prispevajo k doseganju ciljev Strategije in akcijskega načrta za ozelenitev javne izobraževalne in raziskovalne infrastrukture v Sloveniji do leta 2030,
- operacije zagotavljanja ustrezne IKT opreme s področja visokošolskega izobraževanja prispevajo k doseganju ciljev Resolucije o nacionalnem programu visokega šolstva do 2030 (ReNPVŠ30),
- prispevek k doseganju nacionalnih ciljev NEPN,
- ustreznost in kakovost operacije,
- ustreznost, preglednost in celovitost opisa vsebine in ciljev projekta, načrtovanih aktivnosti,
- utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka;
- iz vloge prijavitelja je razvidna utemeljitev nacionalnih/regionalnih/lokalnih potreb oz. razlogov za investicijsko namero projekta,
- projekt prispeva k doseganju cilja krepitve operativne zmogljivosti izobraževalnih zavodov s posameznega področja zaradi povečanja števila vpisnih mest v posamezen izobraževalni program (povečanje števila skupin oz. oddelkov na posameznem programu) v določenem izbranem obdobju glede na izhodiščno vrednost,
- komplementarnost operacij s področja visokošolske infrastrukture z ukrepom Krepitev kapacitet za raziskave v okviru cilja politike 1 »Pametna Evropa«,
- izkazovanje širšega družbenega vpliva oziroma odgovarjanje na družbene izzive,
- prispevek k digitalnemu razvoju visokošolskih zavodov in organizacij v mladinskem sektorju,
- stopnja pripravljenosti operacije,

- prijavitelj v vlogi opredeli terminski načrt, ki je realen in vključuje vse ključne faze projekta (npr. pridobitev gradbenega dovoljenja, zaključen izbor izvajalca za GOI dela in dobaviteljev opreme, izvedba GOI del, dobava in montaža opreme),
- prijavitelj v vlogi izkaže ustrezno oblikovano ekipo za izvedbo, ki smiselno in operativno izvedljivo glede na obseg in naravo dela omogoča izvedbo operacije,
- prijavitelj v vlogi opredeli predvidena tveganja in ukrepe za njihovo obvladovanje za uspešen in pravočasen zaključek operacije,
- finančna vzdržnost operacije
- prijavitelj v vlogi opredeli načrt rabe prostora/infrastrukture za obdobje vsaj 5 let po zaključku operacije,
- prijavitelj v vlogi opredeli umeščanje nove IKT opreme v obstoječi sistem ter možnosti vzdrževanja po koncu operacije,
- prispevanje k uravnoteženemu regionalnemu razvoju,
- upošteva se razvitost občine, v kateri ima prijavitelj sedež (merjena s koeficientom razvitosti).

5.4.2 PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost

Prednostno nalogo »Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost« sestavlja pet specifičnih ciljev (SC):

- a) ESO4.8: Pospeševanje dejavnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine
- b) ESO4.11: Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev, vključno s storitvami, ki spodbujajo dostop do stanovanj in storitev oskrbe, usmerjene v posameznika, vključno s storitvami zdravstvene oskrbe; posodabljanje sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah; izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti sistemov zdravstvene oskrbe in storitev dolgotrajne oskrbe
- c) ESO4.12: Spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki
- d) RSO4.3: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki ter prikrajšanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami
- e) RSO4.5: Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti

Za izvajanje ukrepov prednostne naloge so načrtovana sredstva ESS+ v obeh kohezijskih regijah (KRVS in KRZS) ter sredstva ESRR zgolj v KRVS.

5.4.2.1 ESO4.8: Pospeševanje dejavnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je krepitev modela socialne aktivacije ter opolnomočenje ciljnih skupin za približevanje trgu dela.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so:

- spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti z identificiranimi ovirami pri vstopanju na trg dela,
- ukrepi za podporo izvajanju lažjega prehoda mladih s posebnimi potrebami na trg delapreko različnih oblik pomoči,
- izvajanje izobraževanj za zaprte osebe za pridobitev srednješolske izobrazbe in kvalifikacij,

- prekvalifikacije in nadaljnjo poklicno usposabljanje, izvajanje programov nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter drugih neformalnih programov usposabljanja in izobraževanja za zaprte osebe,
- zaposlovanje, usposabljanje in spodbujanje socialne vključenosti pripadnikov ranljivih družbenih skupin na področju kulture.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so:

- brezposelne in neaktivne osebe, ki se soočajo z ovirami pri vstopu na trg dela ali pri vključitvi v ukrepe APZ,
- brezposelne in neaktivne osebe, ki še niso dolgotrajno brezposelne osebe, je pa za njih ZRSZ podal oceno, da pred vključitvijo v APZ ali trg dela, potrebujejo intenzivno in poglobljeno obravnavo,
- osebe, mlajše od 30 let, s posebnimi potrebami,
- osebe na prestajanju zaporne kazni in mladoletniki z izrečenim ukrepom oddaje v prevzgojni dom,
- manjšinske etnične skupnosti,
- invalidi.

Upravičenci specifičnega cilja so ZRSZ, Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij ter izvajalci ukrepov, izbrani v okviru javnega razpisa ali javnega poziva (npr. javne in zasebne organizacije, NVO, ipd.).

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju predmeta način izbora operacij se zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer ustreznost aktivnosti, učinkov, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka),
- predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje,
- prispevanje k razvoju storitvenih dejavnosti in nevladnega sektorja,
- prispevanje k spodbujanju socialnega podjetništva in ustvarjanju delovnih mest zranljive skupine,
- vključenost območij z višjo stopnjo dolgotrajnih prejemnikov denarnih socialnih pomoči,
- inovativnost v zvezi z vključevanjem ciljnih skupin na trg dela (nove metode in pristopi ukrepov na trgu dela),
- vključevanje ključnih deležnikov (gre za širšo skupino kot so ciljne skupine),
- prispevanje k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni.

5.4.2.2 ESO4.11: Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev, vključno s storitvami, ki spodbujajo dostop do stanovanj in storitev oskrbe, usmerjene v posameznika, vključno s storitvami zdravstvene oskrbe; posodabljanje sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah; izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti sistemov zdravstvene oskrbe in storitev dolgotrajne oskrbe

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja krepitev preventivnih programov (tudi športnih) in oblikovanje programov, ki so prilagojeni potrebam starejših ter podpora ukrepom za krepitev socialnega (družbenega) inoviranja, za hitrejši odziv na hitro spreminjajoče se družbene potrebe.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so:

- krepitev socialno varstvenih (SV) storitev, kot so ukrepi za dvig kakovosti izvajanja storitev v okviru institucij socialnega varstva, ukrepi za podporo prehodu iz institucionalne oskrbe na oskrbo na domu z zagotavljanjem SV storitev in storitev v skupnosti ter ukrepi za digitalizacijo sistema shranjevanja in uporabe podatkov v SV zavodih,
- krepitev odpornosti sistema dolgotrajne oskrbe,
- ukrepi za zgodnje odkrivanje demence,
- krepitev področja duševnega zdravja,
- ukrepanje na področju drog,
- krepitev področja nujne medicinske pomoči,
- krepitev digitalne pismenosti zaposlenih v zdravstvu in dolgotrajni oskrbi ter krepitev zdravstvene pismenosti prebivalcev,
- preventivne aktivnosti v zdravstvu in obvladovanje starostne krhkosti (vključno z nadgradnjo s športno-rekreacijskimi in preventivnimi programi za krepitev zdravja in aktiviranja vseh generacij),
- ukrepi za krepitev aktivnega sodelovanja nevladnega sektorja, gospodarstva in državnih institucij pri naslavljanju skupnih izzivov (dolgoživa družba, deinstitucionalizacija, skupnostna skrb ipd.),
- ukrepi socialnega vključevanja invalidov.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so izvajalci oskrbe v instituciji in izvajalci podpore v skupnosti ter strokovni delavci na področju socialnega varstva (javni in zasebni sektor, NVO), ministrstva, pristojna za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, solidarno prihodnost, zdravstvo ipd., uporabniki dolgotrajne oskrbe ter zdravstvene dejavnosti, organizacije, ki lahko prispevajo k izboljšanju na področju dela z družinami in njihovimi posameznimi družinskimi člani (vključene tudi kulturne ustanove), uporabniki s posameznih delovnih področij socialnega in invalidskega varstva in družine, posamezniki, osebe na prestajanju zaporne kazni, osebe, vključene v programe zdravega življenjskega sloga.

Upravičenci specifičnega cilja so institucije na področju socialnega varstva in zdravstva, ministrstva, CSD, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, NVO, javni zavodi, VIZ, krovne športne organizacije, izvajalci dolgotrajne oskrbe ter zdravstvene dejavnosti, zbornice in druge organizacije, ki pripomorejo k izboljšanju zdravstvenega sistema ter dela z družinami in njihovimi posameznimi družinskimi člani (vključene tudi kulturne ustanove), uporabniki s posameznih delovnih področij socialnega in invalidskega varstva in družine.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis,

javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer ustreznost, aktivnosti, učinkov, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka),
- izvedljivost operacije (ocenjuje se na primer skladnost predlaganih aktivnosti s terminskim, stroškovnim in kadrovskim načrtom operacije ter predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje,
- prispevanje k razvoju storitvenih dejavnosti in nevladnega sektorja,
- prispevanje h krepitvi zdravstvenega sistema,
- prispevanje h preventivi, predvsem za ranljive skupine in podpora zdravega načina življenja,
- ukrep je komplementaren z ukrepom iz NOO,
- ukrep se dopolnjuje z ukrepom iz RSO4.3 sredstev ESRR,
- prispevanje k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni.
- vključevanje ključnih deležnikov (gre za širšo skupino kot so ciljne skupine) oziroma sinergijski učinki, ki naslavlajo več ciljnih skupin uporabnikov oziroma bodo vključevali več integriranih storitev za uporabnike.

5.4.2.3 ESO4.12: Spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je preprečevanje oziroma zmanjševanje tveganja revščine in socialne izključenosti.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so:

- programi socialnega vključevanja za spreminjanje navad posameznikov v smeri razvoja socialnih kompetenc, pridobivanju oziroma krepitvi socialnih in funkcionalnih znanj za reševanje socialnih in življenjskih situacij, krepitve socialnega vključevanja v družbeno okolje, kompetenc za reševanje, informiranja o možnostih vključevanja v druge programe, ipd.,
- ukrepi socialnega vključevanja oseb s posebnimi potrebami, kar obsega nadgradnjo ukrepov na področju socialne vključenosti otrok s posebnimi potrebami ter vzpostavitev in širitev ustreznih programov gibanja in rekreacije za invalidne osebe,
- izvajanje ukrepov mreže večgeneracijskih centrov ter večnamenskih romskih centrov,
- izvajanje različnih aktivnosti na področju zaprtih oseb in oseb v probaciji ter mladoletnih oseb v obravnavni pred državnim organom: vzpostavitev pilot-ne t.i. terapevtske skupnosti ter razvoj delovnih kompetenc in razvoj specialnih programov za zaprte osebe, mladoletnike v prevzgojnem domu in osebe, vključene v probacijo, aktivnosti Centra za mladoletnike,
- ukrepi za izboljšanje integracije priseljencev v izobraževalni sistem.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so:

- družine, osebe z nizko delovno intenzivnostjo; osebe, zlasti otroci in mladi, ki tvegajo socialno izključenost; starejši, zlasti tisti iz socialno ogroženih okolij; družine, v katerih so bile zaznane slabe starševske kompetence; otroci in mladi s posebnimi potrebami; migranti in begunci, vključno s svojimi družinami, še zlasti otroci in mladi ter ženske iz teh družin; romske družine, zlasti otroci in mladi ter ženske iz teh družin; enostarševske družine; invalidi,
- polnoletne ženske iz drugih kulturnih okolij z jezikovnimi ovirami,
- VIZ, strokovni in vodstveni delavci v organizacijah s področja vzgoje in izobraževanja,

- zaprte osebe, ranljiva skupina mladoletnikov, ki jim je bil izrečen vzgojni ukrepoddaje v prevzgojni dom in osebe v probaciji; *mladoletniki in otroci, pri katerih obstaja verjetnost za obstoj kompleksnih težav in so v postopku zaradi suma storitve kaznivega dejanja (mladoletniki) oziroma v postopku odločanja o ukrepih za varstvo koristi otroka, ker naj bi storili protipravno dejanje z znaki hujšega kaznivega dejanja z elementi nasilja (otroci).*

Upravičenci specifičnega cilja so VIZ, javni zavodi, nevladne organizacije, institucije na področju socialnega varstva, Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij, Uprava za probacijo, CSD, krovne športne organizacije ter drugi, ki lahko s svojim delom in udejstvovanjem pripomorejo k izvajanju ukrepov, tudi organi državne uprave, oziroma prispevajo k izboljšanju položaja posameznika (javni in zasebni izvajalci).

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer ustreznost, aktivnosti, učinkov, utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka),
- predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje,
- inovativnost v zvezi z vključevanjem ciljnih skupin na trg dela (nove metode in pristopi ukrepov na trgu dela),
- vključevanje ključnih deležnikov (gre za širšo skupino kot so ciljne skupine),
- prispevanje k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni.

5.4.2.4 RSO4.3: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki ter prikrajšanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je izboljšanje socialne in zdravstvene infrastrukture za zagotavljanje spoštovanja načel neodvisnega življenja, nesegregacije in nediskriminacije z namenom dopolnjevanja novih storitev, prilagojenih zmožnosti in potrebam uporabnika, s čim večmožnostmi izvajanja na domu ali v skupnosti.

Vrsta in primer področja, ki mu je namenjena podpora, in njegov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem:

- vlaganja v investicije v socialno infrastrukturo:
 - o vzpostavitev stanovanjskih skupin za prehod iz institucij v samostojno življenje v skupnosti,
 - o dnevni centri za oskrbo oseb z demenco in drugih oblik upada kognitivnih funkcij,

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so:

- posamezniki in družine, ki ne zmorejo začasno samostojnega življenja ter ne morejo bivati doma, in druge ranljive skupine,
- izvajalci storitev v skupnosti, posebni socialno varstveni zavod, centri za usposabljanje varstvo

- in delo, lokalne skupnosti, stanovanjski skladi,
- osebe z demenco in drugimi oblikami upada kognitivnih funkcij ter njihovi svojci, uporabniki pomoči na domu in socialnih servisov, zaposleni v novo vzpostavljenih dnevni centrih.

Upravičenci specifičnega cilja so domovi za starejše, lokalne skupnosti, izvajalci socialnovarstvenih programov in storitev, izvajalci storitev v skupnosti, skladi ipd..

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- skladnost s Strategijo Republike Slovenije za deinstitucionalizacijo v socialnem varstvu za obdobje 2023-2033,
- skladnost z zakonodajo s področja socialnega varstva.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- **prispevanje k doseganju področnih strategij, resolucij, nacionalnih programov** ipd., kot na primer,
 - o ciljev Strategije obvladovanja demence v Sloveniji do leta 2030,
 - o ciljev Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022–2030 (ReNPSV22–30),
- **ustreznost operacije:**
 - o utemeljitev projekta – iz analize stanja, ki jo prijavitelj poda v vlogi, je razvidna:
 - utemeljenost glede na potrebe ciljnih skupin na določenem področju ali lokalnem okolju,
 - jasna opredelitev, kako bo izvedba projekta pripomogla k izboljšanju kakovosti storitev, ki so predmet projekta (opredelitev nadgradnje obstoječih rešitev/storitev),
 - o kakovost predloga, ki bo zagotavljal tudi utemeljenost in racionalnost finančnega načrta in stroškov (ocenjuje se na primer ustreznost, preglednost in celovitost opisa vsebine in ciljev projekta, načrtovanih aktivnosti, učinkov ter utemeljenost, razčlenjenost in jasnost finančne konstrukcije oziroma predlaganih stroškov),
 - o stanovanjske skupine so oblikovane za največ 6 oseb (manjše kot so skupine, boljšo oceno prejme prijavitelj),
 - o izkazano je ustrezno povezovanje oziroma sodelovanje prijavitelja z izvajalci storitev, ki se bodo izvajale na predmetni infrastrukturi,
- **stopnja pripravljenosti oziroma izvedljivost operacije,**
 - pridobljeno gradbeno dovoljenje za investicije v infrastrukturo,
 - prijavitelj v vlogi opredeli terminski načrt, ki je realen in vključuje vse ključne faze projekta (npr. morebiten postopek pridobitve lastništva nepremičnine, zaključen izbor izvajalca za GOI dela in dobaviteljev opreme, zaključek izvedbe GOI del, zaključena dobava in montaža opreme),
 - prijavitelj v vlogi izkaže ustrezno oblikovano ekipo za izvedbo, ki smiselno in operativno izvedljivo glede na obseg in naravo dela omogoča izvedbo operacije,
 - prijavitelj v vlogi opredeli predvidena tveganja in ukrepe za njihovo obvladovanje za uspešen in pravočasen zaključek operacije,
- **finančna vzdržnost in zagotovitev virov po zaključku financiranja,**
 - prijavitelj v vlogi opredeli načrt rabe prostora/infrastrukture ter dolgoročen vir financiranja vzdrževanja po zaključku operacije,
- **prispevanje k uravnoteženemu regionalnemu razvoju.**

5.4.2.5 RSO4.5: Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je zagotoviti boljšo dostopnost prebivalcev do zdravstvenih storitev in preprečevanje bolezni, s ciljem ohranjanja zdravja prebivalcev in samostojnega bivanja posameznikov.

Vrsta in primer področja, ki mu je namenjena podpora, in njegov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem:

- investicije v satelitske urgentne centre,
- izgradnja vsaj 8 dežurnih služb, ki zagotavljajo neprekinjeno izvajanje najnujnejših zdravstvenih storitev,
- širitev mreže centrov za duševno zdravje z izgradnjo ali dograditvijo obstoječih javnih zdravstvenih zavodov v t.i. Centre za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZOM) in Centre za duševno zdravje odraslih (CDZO),
- druge investicije v javne zdravstvene zavode, ki izvajajo zdravstveno dejavnost na način spodbujanja krepitev zdravja ter preprečevanja bolezni (širitev Centrov za krepitev zdravja),
- nakup medicinske opreme za specialistično obravnavo pacientov.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine in upravičenci: ministrstvo za zdravje, javni zdravstveni zavodi, socialni zavodi in lokalne skupnosti.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje izvajanje projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- uvrstitev predlagane investicije občine/mestne občine v njen Načrt razvojnih programov, iz katerega je razvidno, da ima v celoti zagotovljena sredstva za zaprtje finančne konstrukcije ali izjava, da bo v primeru pridobitve sredstev občina uvrstila investicijo v njen Načrt razvojnih programov,
- prijavitelj ima sklep ustanovitelja (občine) o potrditvi investicijskega dokumenta (dokument identifikacije investicijskega projekta izdelan na podlagi Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ ter njenih sprememb),
- skladnost z merilom 1 omogočitenega pogoja 4.6 Strateški okvir politike za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- **prispevanje k doseganju področnih strategij, resolucij, nacionalnih programov** ipd.,
 - o ciljev strategije in pravilnika s področja nujne medicinske pomoči (NMP),
 - o ciljev Resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028 (ReNPDZ18–28),
- **kakovost predloga, ki bo zagotavljal tudi utemeljenost in racionalnost finančnega načrta instroškov**,
 - o preglednost in celovitost opisa vsebine projekta, ciljev projekta, načrtovanih aktivnosti,
 - o utemeljenost, razčlenjenost in jasnost finančne konstrukcije,

- prispevanje k zagotavljanju optimalne pokritosti in doseganja standarda časa prihoda enot NMP,
- prispevanje k zagotavljanju dostopne, celostne in kakovostne obravnave na področju duševnega zdravja v skupnosti,
- prispevanje h krepitvi zdravja ter uspešnejšega preprečevanja in obvladovanja kroničnih bolezni in drugih stanj, še posebej v luči specifičnih potreb ranljivih skupin in starejše populacije,
- prispevanje k dostopnosti preventivnih programov za ranljive skupine,
- **ustreznost predlagane operacije,**
 - ocena, v kolikšni meri intervencija obravnava potrebe in prioritete ciljne skupine,
 - prijavitelj v vlogi opredeli dosedanje sodelovanje z izvajalci storitev, katerim je investicija namenjena, ter kako bo le-to nadgradil s predlagano investicijo,
- **stopnja pripravljenosti operacije,**
 - prijavitelj v vlogi opredeli terminski načrt, ki je realen in vključuje vse ključne faze projekta (npr. zaključen izbor izvajalca za GOI dela in dobaviteljev opreme, zaključek izvedbe GOI del, zaključena dobava in montaža opreme),
 - prijavitelj v vlogi izkaže ustrezno oblikovano ekipo za izvedbo, ki smiselno in operativno izvedljivo glede na obseg in naravo dela omogoča izvedbo operacije,
 - pridobljeno gradbeno dovoljenje za investicije v infrastrukturo ali izjava, da bo gradbeno dovoljenje pridobljeno skladno s terminskim planom, kar bo omogočilo pravočasen zaključek investicije,
 - prijavitelj v vlogi opredeli predvidena tveganja in ukrepe za njihovo obvladovanje za uspešen in pravočasen zaključek operacije,
- **finančna vzdržnost in zagotovitev virov po zaključku financiranja,**
 - prijavitelj v vlogi opredeli načrt rabe medicinske opreme/prostora/infrastrukture ter vir financiranja vzdrževanja za obdobje vsaj 5 let po zaključku operacije,
- **prispevanje k uravnoteženemu regionalnemu razvoju,**
 - upošteva se razvitost občine, v kateri ima prijavitelj sedež (merjena s koeficientom razvitosti),
 - naslavljanje obmejnih problemskih območij.

5.4.3 PN 8: Trajnostna turizem in kultura

Prednostno nalogo »Trajnostna turizem in kultura« sestavlja en specifični cilj (SC):

a) RSO4.6: Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah

Za izvajanje ukrepov prednostne naloge so načrtovana sredstva ESRR zgolj v KRVS.

5.4.3.1 RSO 4.6: Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je oživljanje kulturne dediščine in njeno vključevanje v turističnoponudbo.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so:

- revitalizacija in obnova kulturne dediščine: obnova, ohranjanje in oživljanje kulturne dediščine in spodbujanje dejavnosti za boljši dostop do dediščine,
- vlaganja v razvoj celovitih turističnih produktov v obliki avtentičnih turističnih doživetij.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so lokalne skupnosti, turisti in obiskovalci (domači in tuji), državljani, nevladne organizacije (zasebni zavodi, zasebne ustanove, društva in zveze društev), javni zavodi, gospodarski subjekti, ostali deležniki s področja kulture in turizma.

Upravičenci specifičnega cilja so ministrstva, lokalne skupnosti, javni zavodi, upravljavci kulturnih spomenikov, NVO, lokalne skupnosti, ki delujejo na območju vodilnih turističnih destinacij ali javni zavodi,

ki delujejo na področju turizma in so ustanovljeni s strani lokalnih skupnosti; zveze društev, javno zasebna partnerstva med lokalnimi skupnostmi in gospodarskimi subjekti s področja turizma ali/in civilno družbenimi organizacijami.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti investicij v kulturno infrastrukturo:

- uvrstitev predlagane investicije občine/mestne občine v njen Načrt razvojnih programov, iz katerega je razvidno, da ima v celoti zagotovljena sredstva za zaprtje finančne konstrukcije,
- prijavitelj ima sklep ustanovitelja (občine) o potrditvi investicijskega dokumenta (dokument identifikacije investicijskega projekta izdelan na podlagi Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ ter njenih sprememb),
- pridobljeno gradbeno dovoljenje, če je potrebno po predpisih s področja graditve.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- **prispevanje k doseganju področnih strategij, resolucij, nacionalnih programov ipd.,**
 - o ciljev Strategije kulturne dediščine 2020–2023,
 - o ciljev Strategije slovenskega turizma 2022–2028 (skladnost turističnih produktov s strategijo),
 - o ciljev Strategije digitalne preobrazbe slovenskega turizma 2022–2026, prioriteto pri obnovi kulturnih spomenikov imajo objekti, ki so razglašeni za javno kulturno infrastrukturo, nato z višjim statusom pomembnosti ter večjo stopnjo ogroženosti,
- **ustreznost in kakovost operacije,**
 - o preglednost in celovitost opisa vsebine in ciljev projekta ter načrtovanih aktivnosti,
 - o utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka,
 - o povezanost kulturnih programov s turistično ponudbo in njihova vsebinska nadgradnja v kulturno - turistični produkt v sodelovanju z lokalno turistično organizacijo oz. lokalnimi kulturnimi institucijami ter podporo turističnih ponudnikov,
 - o prispevek k razvoju pristne in na dediščini utemeljene lokalne kulturne ponudbe, ki predstavlja podlago za razvoj kulturno - turističnih produktov, ki temeljijo na zgodbi, ki je v neposredni povezavi s kulturno dediščino,
 - o prispevek k dvigu privlačnosti celotne destinacije in tudi ugleda Slovenije na področju kulturne dediščine, kulture in turizma ter spodbujanje turističnega obiska v destinaciji,
 - o prispevek k družbeni spremembi ter k dvigu družbene ozaveščenosti o pomenu, ohranjanju in upravljanju kulturne dediščine,
 - o prispevek k povečanju dodane vrednosti v turizmu skozi zagotavljanje pristnosti in zelene butičnosti, vezano na kulturno identiteto destinacij, trajnosti in inovativnosti doživetij, kakovost, raznolikost in privlačnost kulturno – turistične ponudbe (predvsem celoletne oziroma stalne ponudbe na področju kulturnih dejavnosti, ogledov kulturnih znamenitosti, muzejev, galerij, stalnih razstavišč, antikvariatov in kulturnih dogodkov, zagotavljanje vodniške službe in drugih oblik dostopnosti do kulturnih dobrin),
 - o prispevek k zmanjšanju sezone turizma z razvojem celoletne ponudbe,
 - o prispevek k izboljšanju poslovnega okolja (tržne aktivnosti vezano na nove turistične produkte).
 - o vključitev digitalizacije prostorov oziroma pametne rabe sodobnih digitalnih tehnologij, robotike in vseh drugih tehnoloških vidikov,

- vključevanje naprednih digitalnih tehnologij, ki omogočajo interaktivno predstavitev in doživetje kulturne dediščine (npr. virtualne ture, aplikacije, digitalni vodiči, VR in AR rešitve, hologrami, interaktivni zasloni ipd...), da bi se povečala prepoznavnost kulturne dediščine ter izboljšala uporabniška izkušnja,
- **stopnja pripravljenosti operacije,**
 - o prijavitelj v vlogi opredeli terminski načrt, ki je realen in vključuje vse ključne faze projekta (npr. zaključen izbor izvajalca del, zaključek izvedbe del, itd.),
 - o prijavitelj v vlogi izkaže ustrezno oblikovano strokovno ekipo za izvedbo, ki glede na obseg in naravo projekta omogoča izvedbo operacije,
 - o prijavitelj v vlogi opredeli predvidena tveganja in ukrepe za njihovo obvladovanje za uspešen in pravočasen zaključek operacije,
- **finančna vzdržnost in zagotovitev virov po zaključku financiranja,**
 - o nosilec dejavnosti, ki bo potekala v kulturnem spomeniku, mora predložiti podroben finančni načrt investicije in program dela za vsaj pet (5) let po zaključku operacije, ki vključuje opis vključenosti kulturnih dejavnosti v spomeniku v lokalno turistično ponudbo,
- **prispevanje k uravnoteženemu regionalnemu razvoju,**
 - o prispevek k izboljšanju dostopnosti in prepoznavnosti lokalnega in regionalnega območja,
 - o uspešno povezovanje načel trajnosti, estetike in vključevanja v skladu s pobudo Novi evropski Bauhaus preko upoštevanja Evropskih načel kakovosti za posege, ki jih financira EU in lahko vplivajo na kulturno dediščino.

5.4.4 PN 14: Dostopna stanovanja

Prednostno nalogo »Dostopna stanovanja« sestavlja en specifični cilj (SC):

a) *RSO4.7: Spodbujanje dostopa do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj*

Za izvajanje ukrepov prednostne naloge so načrtovana sredstva ESRR v obeh kohezijskih regijah, tako v KRVS in KRZS.

5.4.4.1 RSO4.7: Spodbujanje dostopa do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj

Predvidene dejavnosti

V okviru tega specifičnega cilja bomo sofinancirali dva ukrepa:

- (1) **Zagotavljanje cenovno dostopnih in trajnostnih javnih najemnih stanovanj in javnih najemnih oskrbovanih stanovanj.** S sofinanciranjem izgradnje in nakupa, želimo prispevati k večji dostopnosti za ciljne skupine in omogočiti upravičencem cenejše zagotavljanje dodatnih tovrstnih stanovanj
- (2) **Krepitev nastanitvenih zmogljivosti za učeče se.**

Ciljne skupine

(1) za ukrep **Zagotavljanje cenovno dostopnih in trajnostnih javnih najemnih stanovanj** so najemniki denacionaliziranih stanovanj v skladu z 167. c členom Stanovanjskega zakona in druge prednostne kategorije proslincev javnega najemnega stanovanja v skladu z 87. b členom Stanovanjskega zakona. Ciljne skupine za Zagotavljanje cenovno dostopnih in trajnostnih javnih najemnih oskrbovanih stanovanj so določene v skladu z 90. a členom Stanovanjskega zakona;

(2) za ukrep **Krepitev nastanitvenih zmogljivosti za učeče se**, so učenci, dijaki, študenti in ostali relevantni uporabniki.

Upravičenci so:

(1) za ukrep **Zagotavljanja cenovno dostopnih in trajnostnih javnih najemnih stanovanj in javnih najemnih oskrbovanih stanovanj** so občine, javni stanovanjski skladi in organizacije, ki imajo status neprofitne stanovanjske organizacije

(2) za ukrep **Krepitev nastanitvenih zmogljivosti za učeče se** so javni zavodi na področju izobraževanja ter ostali deležniki, ki bodo prepoznani kot upravičenci.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe projektov strateškega pomena.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bo za oba ukrepa smiselno uporabljen način izbora operacij - javni razpis.

Ugotavljanje upravičenosti

(1) za ukrep **Zagotavljanja cenovno dostopnih in trajnostnih javnih najemnih stanovanj in javnih najemnih oskrbovanih stanovanj**:

(a) Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti investicij v gradnjo cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj, kjer morajo imeti prijavitelji:

- pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje in podpisana izjava vodje projekta, da je projektna dokumentacija izdelana v skladu s predpisi.
- potrjeno investicijsko dokumentacijo (izdelano na podlagi Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ ter njenih sprememb).

(b) Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti investicij z nakupom novo zgrajenih z namenom zagotavljanja cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj, kjer morajo imeti prijavitelji:

- veljavno sklenjena in notarsko overjena prodajna pogodba.
- potrjeno investicijsko dokumentacijo (izdelano na podlagi Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ ter njenih sprememb).
- izdelan izkaz energijskih lastnosti stavbe in pridobljeno pisna izjava vodje projekta, da je nova stavba skladna z 25. členom Zakona o učinkoviti rabi energije oziroma pridobljeno energetsko izkaznico.

(2) za ukrep **Krepitev nastanitvenih zmogljivosti za učeče se** - ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopnost vseh splošnih horizontalnih načel (glede na vsebino operacije).

Merila za ocenjevanje

(1) za ukrep **Zagotavljanja cenovno dostopnih in trajnostnih javnih najemnih stanovanj in javnih najemnih oskrbovanih stanovanj** - ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopnost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- projekt s pravnomočnim gradbenim ali uporabnim dovoljenjem,
- ustrezno utemeljen projekt z zaprto finančno konstrukcijo,
- z gradnjo in nakupom zagotavljati javno najemna stanovanja in javno najemna oskrbovana stanovanja v energetsko učinkovitih stavbah, ki so skoraj nič energijske stavbe,
- prispevek k izvajanju resolucije o nacionalnem stanovanjskem programu 2015 – 2025 (ReNSP15-25) (Uradni list RS, št. 92/15).

(2) za ukrep **Krepitev nastanitvenih zmogljivosti za učeče se** - ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopnost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- **ustreznost in kakovost operacije:**
 - o ustreznost, preglednost in celovitost opisa vsebine in ciljev projekta, načrtovanih aktivnosti,
 - o utemeljenost in racionalnost predlaganih stroškov glede na predmet izbornega postopka,

- iz vloge prijavitelja je razvidna utemeljitev potreb oz. razlogov za investicijsko namero projekta,
- **stopnja pripravljenosti operacije:**
 - prijavitelj v vlogi opredeli terminski načrt, ki je realen in vključuje vse ključne faze projekta (npr. pridobitev gradbenega dovoljenja, zaključen izbor izvajalca za GOI dela in dobaviteljev opreme, izvedbe GOI del, dobava in montaža opreme),
 - prijavitelj v vlogi izkaže ustrezno oblikovano ekipo za izvedbo, ki smiselno in operativno izvedljivo glede na obseg in naravo dela omogoča izvedbo operacije,
 - prijavitelj v vlogi opredeli predvidena tveganja in ukrepe za njihovo obvladovanje za uspešen in pravočasen zaključek operacije,
- **finančna vzdržnost operacije:**
 - prijavitelj v vlogi opredeli načrt rabe prostora/infrastrukture za obdobje vsaj 5 let po zaključku operacije.

5.5 CILJ POLITIKE 5: EVROPA, KI JE BLIŽJE DRŽAVLJANOM, IN SICER S SPODBUJANJEM TRAJNOSTNEGA IN CELOSTNEGA RAZVOJA VSEH VRST OBMOČIJ TER LOKALNIH POBUD

Cilj politike (CP) »Evropa, ki je bližje državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja vseh vrst območij ter lokalnih pobud« sestavlja ena prednostna naloga (PN):

- PN 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij.

5.5.1 PN 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij

Prednostno nalogo »Trajnostni razvoj lokalnih območij« sestavljata dva specifična cilja (SC):

- a) RSO 5.1: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih
- b) RSO 5.2: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na območjih, ki niso mestna območja

Za izvajanje ukrepov prednostne naloge so načrtovana sredstva ESRR, in sicer v obeh kohezijskih regijah (KRVS in KRZS).

5.5.1.1 RSO 5.1: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je prenova in oživljanje že pozidanih območij za bolj zelena, vključujoča in produktivna slovenska mesta.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so predvidoma:

- ukrepi za prenovu in oživljanje praznih ter neizkoriščenih stavb v javnem interesu, prenovu kulturne dediščine in drugih objektov, prenovu in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov,
- ukrepi, ki bodo olajšali dostop do javnega prostora, ustvarjali nove javne prostore in podpirali kulturne in druge urbane pobude, ki spodbujajo multikulturnost ter čezmejno povezovanje ob sočasni vzpostavitvi infrastrukture evropske prestolnice kulture 2025, ukrepi za oživljanje mest, ki bodo naslavljali celovito prenovu izbranega območja in bodo namenjeni pripravi nove generacije projektov urbane prenove.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so prebivalci in obiskovalci mest, lokalne skupnosti, upravljavci javnih površin in stavb, nevladne organizacije na področju spodbujanja urbanega razvoja in oživljanja mest,

institucije znanja in gospodarstvo.

Upravičenci specifičnega cilja so lokalne skupnosti, javni zavodi in drugi javni organi in institucije, javna in zasebna podjetja, ki izvajajo javne funkcije.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

Načrtuje se izvedba dveh projektov strateškega pomena, in sicer Evropska prestolnica kulture GO! 2025 ter Center Rotovž. .

Teritorialni pristopi

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje naslavljanje pristopa trajnostnega razvoja mest.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bo smiselno uporabljena neposredna potrditev operacij.

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- projekti so zastavljeni skladno s cilji opredeljenimi v trajnostnih urbanih strategijah mest, kakor tudi s cilji tega specifičnega cilja,
- projekti upoštevajo načelo notranjega razvoja urbanih območij s tem, da se izvaja prenova in oživiljanje prostih in slabo izkoriščenih, v nekaterih primerih celo okoljsko degradiranih, pozidanih površin,
- projekti prispevajo k izboljšanju kakovosti javnih površin, mestnega okolja ter povečanju kakovosti življenja v mestih,
- skladno s Programom evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji, se pri pripravi projektov upoštevajo načela Novega evropskega Bauhausa.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

- zagotavljanje možnosti doseganja sinergijskih učinkov z drugimi področji in na enoto vloženih sredstev za največje možne okoljske koristi/učinke,
- pripravljenost projekta na izvedbo, še posebej z vidika umeščanja objektov v prostor (upoštevaje področno okoljsko in gradbeno ter stvarnopravno zakonodajo), ter upoštevanje prispevka projekta k doseganju področnih nacionalnih programov, strategij, ipd,
- *izboljšanje kakovosti javnih površin urbanega/mestnega okolja ter s tem povečanje kakovosti za življenje v urbanem okolju/mestih,*
- pri načrtovanem projektu naj se zagotavlja najboljše razmerje med količino podpore EU sredstev, načrtovanimi aktivnostmi ter doseganjem ciljev projekta (kazalnikov učinka in rezultata),
- zagotavljanje dostopnosti, vključno z dostopnostjo za invalide,
- projekt predvideva aktivnosti, ki spodbujajo trajnostni urbani razvoj ter prepoznavajo razvojno vrednost v oživitvi mestnih jeder oziroma razvoja prostora v smeri večnamenskih dostopnih javnih površin in prostorov,
- prenova obstoječih in vzpostavitev novih javnih prostorov v skladu z uporabo nanaravi temelječih rešitev.

5.5.1.2 RSO 5.2: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na območjih, ki niso mestna območja

Predvidene dejavnosti

Cilj specifičnega cilja je prispevanje k boljši kakovosti življenja lokalnega prebivalstva, zagotavljanje ustreznosti storitev tako v urbanih središčih kot na podeželju, izboljšanje področja dolgotrajne oskrbe in preventivnih zdravstvenih ukrepov, spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja, krepitev

kompetenc ter skrb za prikrajšane skupine.

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka specifičnim ciljem so predvidoma:

- izgradnja vključujoče družbe in nadaljnji celostni družbeno-gospodarski razvoj v območjih LAS, s posebno pozornostjo na zmanjšanju razlik med socialno-ekonomsko prikrajšanimi osebami in območji.

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so podjetniki posamezniki, pravne osebe javnega in zasebnega prava, mladi (osipniki, odvisniki, mladoletni prestopniki, otroci in mladostniki iz družin, v katerih je prisotno nasilje, itd.) in druge ranljive skupine (starostniki, ženske žrtve nasilja, migrantke, pripadnice etničnih manjšin itd.), dolgotrajno brezposelne osebe, starejši, nevladne organizacije, lokalna interesna ali druga združenja.

Upravičenci specifičnega cilja so lokalne akcijske skupine (v nadaljevanju: LAS), podjetniki posamezniki, pravne osebe javnega in zasebnega prava iz območja LAS.

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe projektov strateškega pomena.

Teritorialni pristopi

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje naslavljanje pristopa lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost.

Način izbora operacij

LAS izdelava SLR na podlagi javnega poziva in ga posreduje v pregled Medresorski delovni skupini CLLD 2021 - 2027, ki jo sestavljajo predstavniki zadevnih organov upravljanja. Medresorska delovna skupina CLLD 2021 - 2027 ovrednoti lokalna partnerstva in SLR na podlagi meril za izbor SLR. Izda se odločba o potrditvi oziroma zavrnitvi SLR.

V smislu mehanizmov izvajanja bo za podporo SLR smiselno uporabljena neposredna potrditev operacij. Za operacije, ki prispevajo k ciljem SLR, pripravi merila, objavi javni poziv ter vodi postopek izbora operacij LAS, kot izhaja iz 3(b). odstavka 33. člena Uredbe (EU) 2021/1060.

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopnost vseh splošnih horizontalnih načel(glej poglavje III. »Horizontalna načela za izbor projektov / programov«).

Ob upoštevanju odločanja o izboru SLR in LAS se glede na relevantnost zagotovi zastopnost vsaj pogojev za ugotavljanje upravičenosti do podpore:

- lokalno partnerstvo mora biti oblikovano v skladu s pogoji za oblikovanje oziromadelovanje LAS,
- pripravljena mora biti SLR in predložena v potrditev z vsemi zahtevanimi elementi in
- posamezno lokalno partnerstvo lahko v potrditev predloži največ eno SLR,
- skladnost z relevantnimi omilitvenimi ukrepi in v največji možni meri tudi relevantnimi priporočili v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi 2,
- skladnost z načelom »da se ne škoduje bistveno«, kot je opredeljeno v Prilogi 1.

Merila za ocenjevanje

Izbor SLR temelji na podlagi meril za izbor, ki so opredeljena v 13. členu Uredbe o delovanjulokalnih akcijskih skupin in potrditvi strategij lokalnega razvoja za programsko obdobje do leta 2027 (Ur. l. RS 161/22), in sicer:

1. Prispevek SLR h kazalnikom posameznega programskega dokumenta,
2. Kvaliteta SLR,
3. Vključenost lokalnih akterjev v pripravo SLR ter
4. Ustreznost in raznolikost partnerstva.

LAS pri izboru operacij zagotavlja, da bodo te prispevale k doseganju ciljev SLR, okoljski trajnosti, socialni

vzdržnosti, inovativnosti, enakopravnem vključevanju različnih partnerjev iz različnih sektorjev ter višji dodani vrednosti območja LAS.

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij LAS pri oblikovanju meril za ocenjevanje operacij lahko izbere priporočena merila iz nabora:

- prispevek k doseganju ciljev SLR:
 - o v vlogi se našteje h katerim ciljem ter opiše kako k njim prispevajo aktivnosti operacije,
- prispevek k doseganju horizontalnih ciljev:
 - o operacija v celoti izpolnjuje vse horizontalne cilje,
- okoljska trajnost:
 - o operacija je namenjena zmanjševanju ali odpravljanju virov onesnaževanja,
 - o operacija uvaja rešitve, ki uresničujejo Zero Waste načela oziroma rešitve s področja krožnega gospodarstva,
 - o operacija izboljšuje stanje ekosistema in obnovo ekosistemskih funkcij, ki prispevajo h kvaliteti bivanja na območju LAS (opis stanja ekosistema/vrst pred in po operaciji),
 - o operacija uvaja aktivno sodelovanje med deležniki, ki trajnostno prispevajo k zmanjšanju obremenitve okolja (npr. okoljske akcije med šolami, podjetji, nevladnimi organizacijami, IT rešitve, itd.)
 - o operacija predvideva rešitve s področja obnovljivih virov energije in/ali učinkovite rabe energije,
- socialna vzdržnost:
 - o operacija prispeva k družbeni spremembi ter k dvigu družbene ozaveščenosti,
 - o operacija vzpostavlja pogoje oziroma omogoča razvoj novih delovnih mest z uporabo inovativnih poslovnih, storitvenih in/ali novih tehnoloških rešitev,
- inovativnost:
 - o operacija nadgrajuje oziroma na novo vnaša rešitve in pristope, ki na območju LAS še niso bili uporabljeni,
 - o operacija presega obstoječo prakso na območju LAS na področju večnamenske rabe in/ali souporabe, remediacije oziroma oživljanja prostorov in zgradb s ciljem pridobitve novih javnih površin, oblikovanje rešitev in razvoj vsebin za razvoj javnega prostora z vključevanjem javnosti,
 - o operacija krepi razvojne kapacitete in znanje za izbrano ciljno skupino ali območje LAS na splošno (npr. krepitev sektorja kreativnih industrij, uporaba digitalnih rešitev za različne izzive območja LAS);
- enakopravno vključevanje različnih partnerjev,
- višja dodana vrednost za območje LAS:
 - o v vlogi se jasno definira dodana vrednost operacije na način predstavitve stanja pred in stanja po operaciji;
- prispevek k družbeni spremembi ter k dvigu družbene ozaveščenosti:
 - o ocenjuje se predlagane metode za spremljanje družbene ozaveščenosti v okviru operacije (npr. izvedba ankete pred in po izvedbi);
- izkazana je pričakovana dodana vrednost k doseganju ciljev SLR in rasti delovnih mest iz naslova sodelovanja LAS:
 - o operacija s kazalniki neposredno izkazuje prispevek k izbranemu cilju SLR in h kazalniku dodatnih zaposlitev;
- izkazana je trajnost sodelovanja v regijah vseh partnerjev, vključenih v sodelovanje LAS, ter prispeva k regionalnim razvojnim potrebam:
 - o operacija izkazuje skupno načrtovanje aktivnosti s strani vseh partnerjev in prenos rezultatov/dosežkov/spoznanj/produktov/storitev, itd. v svoje redno delovanje, kot nadgradnjo obstoječega;
- izkazana je inovativnost ter prihodnja sposobnost preživetja na trgu iz naslova sodelovanja LAS:
 - o ocenjuje se prepričljivost poslovnega načrta;
- operacija sodelovanja LAS bo prispevala h krepitvi zmogljivosti LAS (znanje, informacije) in s tem k večji socialni vključenosti lokalne skupnosti na območju LAS:
 - o ocenjuje se aktivno sodelovanje z relevantnimi deležniki za potrebe obveščanja in promocije;
- operacija sodelovanja bo prispevala k izmenjavi dobrih praks in pridobljenega znanja vseh partnerjev v dejavnosti »sodelovanja LAS«.

5.6 CILJ POLITIKE 6: EVROPA ZA PRAVIČNI PREHOD

Cilj politike (CP) »Evropa za pravični prehod« sestavlja ena prednostna naloga (PN):

➤ *PN 10: Prestrukturiranje premogovnih regij.*

5.6.1 PN 10: Prestrukturiranje premogovnih regij

Prednostno nalogo »Prestrukturiranje premogovnih regij« sestavlja en specifični cilj (SC):

a) *SC JSO8.1: Sklad za pravični prehod.*

Prednostna naloga je namenjena izvajanju Sklada za pravični prehod za dve premogovni regiji, in sicer Savinjsko-Šaleško (SAŠA) regijo in Zasavsko regijo, za kateri sta sprejeta območna načrta za pravični prehod: Območni načrt za pravični prehod Savinjsko-Šaleške premogovne regije (ONPP SAŠA) in Območni načrt za pravični prehod Zasavske premogovne regije (ONPP Zasavje). Le-ta sta izdelana skladno z določbami Uredbe (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (v nadaljevanju: Uredba (EU) 2021/1056).

5.6.1.1 JSO 8.1: Sklad za pravični prehod

Cilj predmetnega specifičnega cilja je omogočanje regijam in ljudem, da obravnavajo socialne, zaposlitvene, gospodarske in okoljske učinke, ki jih ima prehod na energetske in podnebne cilje Unije do leta 2030 in na podnebno nevtrarno gospodarstvo Unije do leta 2050 na podlagi Pariškega sporazuma.

Predvidene dejavnosti v Savinjsko-Šaleški premogovni regiji (za celotno besedilo glej ONPP SAŠA s prilogami)

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem so za doseganje **cilja pravični energetski prehod:**

- preureditev sistema daljinskega ogrevanja,
- izboljšanje energetske učinkovitosti v gospodarstvu,
- spodbujanje proizvodnih zmogljivosti in rabe in uporabe OVE ter različnih z OVE povezanih tehnologij, vključno z naložbami v sistemske hranilnike električne energije, pri čemer bomo naložbe usmerjali na prostorsko in okoljsko degradirana območja, ki so povezana s premogovništvom in rabo premoga ob spoštovanju načela »onesnaževalec plača«. Za doseganje cilja *zaposlitve in veščine za vse:*
- obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja ter uvajanja krožnih vsebin v vzgojno izobraževalni sistem,
- vseživljenjsko poklicno svetovanje in usposabljanje za zaposlene v podjetjih, ki jih je opustitev rudarjenja in rabe premoga najbolj prizadela, ter za brezposelne in iskalce zaposlitve, ki so bili v 12 mesecih pred začetkom brezposelnosti zaposleni v premogovništvu in termoelektrarnah.

Za doseganje **cilja trajnostni, prožni in raznolik gospodarski razvoj:**

- naložbe v raziskave, razvoj in inovacije ter produktivne naložbe v malih, srednje velikih in velikih podjetjih, razvoj start-up ekosistema ter spodbujanje podjetij s potencialom hitre rasti, vključno z ekonomsko poslovno infrastrukturo;

Za doseganje **cilja cenovno dostopna in trajnostna stanovanja:**

- odkup oziroma prenos stanovanj Premogovnika Velenje d.o.o. in Temoelektrarne Šoštanj za namene zagotavljanja javnih najemnih stanovanj za različne ciljne skupine na Stanovanjski sklad Republike Slovenije.

Predvidene dejavnosti v Zasavski premogovni regiji (za celotno besedilo glej ONPP Zasavje s prilogami)

Vrste in primeri področij, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, so za doseganje **cilja razogljičenje regije:**

- proizvodnja različnih tehnologij OVE in naložbe v sistemske in druge hranilnike električne energije,
- izboljšanje energetske učinkovitosti v gospodarstvu.

Za doseganje **cilja trajnostni, prožni in raznolik gospodarski razvoj:**

- naložbe v raziskave, razvoj in inovacije ter produktivne naložbe v malih, srednje velikih in velikih podjetjih,
- razvoj start-up ekosistema ter spodbujanje podjetij s potencialom hitre rasti, vključno z ekonomsko poslovno infrastrukturo;

Za doseganje cilja **visoko motivirani in usposobljeni prebivalci**:

- obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja ter uvajanje krožnih vsebin v vzgojno izobraževalne zavode,
- vseživljenjska karierna orientacija, usposabljanje in izobraževanje brezposelnih in iskalcev zaposlitev, vključno z zaposlenimi,

ter za doseganje cilja **cenovno dostopna in trajnostna stanovanja**:

- prenova posameznih stanovanjskih enot (v večstanovanjskih stavbah) s ciljem večje funkcionalnosti in ustreznosti glede na spremenjene zahteve uporabnikov ter s tem ohranjanje kvalitete in vrednosti obstoječega fonda javnih najemnih stanovanj in javnih najemnih oskrbovanih stanovanj

Ciljne skupine in upravičenci

Ciljne skupine specifičnega cilja so podjetja, regionalna razvojna partnerstva, javni sektor, učenci, dijaki, vzgojno izobraževalni zavodi in posamezniki na območjih, opredeljenih v območnih načrtih.

Upravičenci specifičnega cilja so podjetja, zadruga, javni skladi, javni zavodi (javni raziskovalni zavodi, ZRSZ), vrtci in šole, vpisani v razvid, institucije podpornega okolja, regionalna razvojna partnerstva, neprofitne organizacije in lokalne skupnosti na območjih, opredeljenih v območnih načrtih:

Finančni instrumenti in projekti strateškega pomena

V izvajanju specifičnega cilja se ne načrtuje uporabe finančnih instrumentov.

V izvajanju specifičnega cilja se načrtuje uporaba projekta strateškega pomena, in sicer prehod na novo generacijo daljinskega ogrevanja v SAŠA regiji in projekt Center za demonstracijo in usposabljanje na področju brezogljivičnih tehnologij v Zasavski regiji.

Način izbora operacij

V smislu mehanizmov izvajanja bodo smiselno uporabljeni vsi trije načini izbora operacij (javni razpis, javni poziv ali neposredna potrditev operacij).

Ugotavljanje upravičenosti

Ob upoštevanju horizontalnih načel se zagotovi upoštevanje naslednjih pogojev za ugotavljanje upravičenosti (glede na vsebino operacije):

- izkazovanje skladnosti s specifičnimi cilji ONPP SAŠA/ONPP Zasavje ter izkazovanje prispevka k doseganju kazalnikov učinka in rezultatov ONPP SAŠA/ONPP Zasavje
- izkazovanje skladnosti in prispevek k doseganju ciljev Območnega razvojnega programa Savinjsko-Šaleške regije/RRP Zasavje za obdobje 2021-2027, NEPN in S5,
- izkazovanje lokacije znotraj ožjega območja ONPP SAŠA/ONPP Zasavje ali v primeru lokacije znotraj širšega območja, izkazovanje neposrednega pozitivnega vpliva na ožje območje ONPP SAŠA/ONPP Zasavje,
- upoštevanje razmejitev z ukrepi programa EKP 21-27 in NOO, kot opredeljeno v ONPP,
- izkazovanje skladnosti z določbami 8. in 9. člena Uredbe (EU) 2021/1056;

in kjer relevantno:

- izkazovanje vsešolskega pristopa (zajeti vse oddelke na posameznem VIZ),
- opredelitev naslednjih faz razvoja območij v smeri razogljičenja ter pozitivnega vpliva na (energetsko, okoljsko, gospodarsko, izobraževalno, socialno) prestrukturiranje regije.

Merila za ocenjevanje

Ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij se zagotovi zastopanost ustreznih posameznih meril za ocenjevanje:

merila izvedljivosti:

- ustreznost in kakovost operacije (ocenjuje se na primer ustreznost načrtovanih aktivnosti, učinkov, pričakovanih rezultatov, utemeljenost in racionalnost predlaganih),

- predvidena tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje;

merila trajnosti:

- trajnost predvidenih/načrtovanih rezultatov (npr. okrepljene kompetence za upravljanje rezultatov, vključevanje inkubatorjev v mrežo inkubatorjev, uvedba modela upravljanja poslovnih con, ...)
- število novih in/ali ohranjenih delovnih mest, če relevantno,
- inovativnost oziroma nadgrajevanje obstoječih ukrepov,
- trajnostna raba prostora (npr. uporaba degradiranih območij za namen nadaljnje rabe, raba objektov industrijske dediščine ...)
- prispevanje k doseganju ciljev relevantnih področnih strategij, resolucij, nacionalnih programov ipd.,
- izkazovanje prispevka operacije v skladu s pobudo New European Bauhaus (NEB);

merila potenciala za zeleno preobrazbo:

- izkazovanje širšega družbenega vpliva oziroma učinkovito naslavljanje identificiranih družbenih izzivov,
- prednostno obravnavanje področij, relevantnih za zeleno gospodarstvo in vključevanje širših ciljev trajnostnega razvoja in pametne specializacije (S5),
- prispevek k razvoju krožnega gospodarstva in njegovih temeljnih načel,
- izkazovanje neposrednega prispevka k skladnemu regionalnemu razvoju, prispevanje k raziskovalno inovacijskemu potencialu regije, v smeri krepitve njihove razvojne specializacije;

merila vključevanja deležnikov:

- sinergijski učinki predlaganih projektov med partnerji v regiji in med različnimi področji razvoja na regionalni ravni,
- vključevanje ključnih deležnikov (gre za širšo skupino kot so ciljne skupine),
- kjer relevantno, spodbujanje vključenosti in dostopnosti za invalide,
- prispevek k povezovanju in gradnji sinergij s projekti v drugih regijah in državah članicah,
- izkazovanje prenosa znanj, izmenjave izkušenj, rezultatov in dobrih praks ali izkazovanje vpetosti v mednarodno okolje in mednarodno primerljivost.

Prav tako se ob upoštevanju predmeta vsakega posameznega izbora operacij za doseganje cilja *pravični energetske prehode ONPP SAŠA in cilja razogljičenje regije ONPP Zasavje* zagotovi zastopanost vseh ali določenih posameznih meril za ocenjevanje:

- prispevek k energetske učinkovitosti pri doseganju nacionalnih ciljev energetske učinkovitosti, opredeljenih v NEPN,
- prispevek k doseganju nacionalnih ciljev, opredeljenih v NEPN, glede deleža proizvedene energije iz OVE oziroma prispevek k povečanju deleža OVE v končni rabi energije,
- prispevek k zmanjšanju porabe fosilnih goriv,
- prispevek k izboljšanju lastnosti in funkcionalnosti v elektroenergetskem omrežju z uporabo hranilnikov električne energije,
- upoštevanje parametrov, ki vplivajo na kakovost zraka za doseganje sinergijskih učinkov zmanjševanja emisij TGP in izboljšanja kakovosti zraka predvsem v Zasavju,
- prispevek k celovitemu energetske prestrukturiranju oziroma prispevek k celostni energetski oživitvi SAŠA regije in Zasavja na podlagi pametnih in stroškovno učinkovitih rešitev (npr. pametni sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja, najnovejše tehnologije za proizvodnjo bioplinov in drugih energentov itd.).

Za doseganje cilja *zaposlitve in veščine za vse ONPP SAŠA in cilja visoko motivirani in usposobljeni prebivalci ONPP Zasavje* se zagotovi tudi zastopanost vseh ali določenih posameznih meril za ocenjevanje:

- prednostna obravnava rudarjev ali delavcev, ki bodo zaradi izstopa iz premoga potencialno ostali brez zaposlitve v regiji SAŠA
- Brezposelni, iskalci zaposlitve in zaposleni, ki zaradi zelenega prehoda potrebujejo nova znanja in spretnosti na področjih/sektorjih opredeljenih v relevantnem ONPP,
- spodbujanje enakosti med moškimi in ženskami v poklicnem izobraževanju in usposabljanju,
- prispevanje k regionalnim partnerstvom za ohranjanje obstoječih in ustvarjanje novih delovnih mest z višjo dodano vrednostjo,
- prispevek k formalnemu in neformalnemu izobraževanju ter večji privlačnosti deficitarnih

poklicev, izmenjava izkušenj, rezultatov in dobrih praks ali vpetost v mednarodno okolje in mednarodno primerljivost.

Za doseganje strateškega cilja *trajnostni, prožni in raznolik gospodarski razvoj ONPP SAŠA in ONPP Zasavje se zagotovi tudi* zastopanost vseh ali določenih posameznih meril za ocenjevanje:

- ocena kakovosti in izvedljivosti operacije/projekta (kot. npr. sposobnost nosilcev za izvedbo projekta – človeški, materialni in finančni viri),
- vzdržnost in trajnost poslovnega modela (npr. predvidena zasedenost poslovnih con in inkubatorjev),
- širši družbeni vpliv oziroma odgovor na družbene izzive, itd.,
- kompetence in zmožnost partnerstva, kjer je le to relevantno,
- interdisciplinarnost konzorcijskih partnerjev, kjer je le to relevantno,
- število novih in/ali ohranjenih delovnih mest, če je relevantno,
- stopnja inovativnosti predlaganega projekta,
- potencial podjetja za internacionalizacijo v nadaljnjih fazah razvoja,
- prispevek k doseganju ciljev specializacije premogovne regije,
- prispevek k izboljšanju poslovnega okolja,
- prispevek k večji snovni in energetski učinkovitosti,
- prispevek k zmanjšanju emisij TGP,
- trajnostna raba prostora,
- povezovanje različnih akterjev za doseganje kritične mase za preboj na tuji trg,
- upoštevanje finančne sposobnosti, inovativnosti in tržnega potenciala poslovnega načrta podjetja, zlasti za prodor na tuje trge,
- spodbujanje podjetij k diverzifikaciji (nov trg/nov produkt),
- če relevantno, dodana vrednost na zaposlenega,
- utemeljitev odličnosti s podkriterijem »stanje raziskav v globalnem prostoru« (oziroma zahteve »beyond state-of-the-art«) in izkazovanje inovativnosti predlagane produktne in tehnološke smeri na posameznem področju slovenske trajnostne pametne specializacije,
- utemeljitev na mednarodno primerljivem znanju in kompetencah v celotnem procesu razvoja znanja,
- omogočanje povezovanja znanja, kompetenc in tehnologije na prednostnih področjih, kakovost oziroma izvedljivost,
- spodbujanje inovativnosti in celovitosti načrtovanih proizvodov, storitev in mednarodno primerljivost procesov,
- stopnja inovativnosti in izkazovanje tržnega potenciala (tudi z vidika internacionalizacije) predlaganega projekta oz. posameznih fokusnih področij in tehnologij ter produktnih smeri S5,
- izkazovanje dolgoročnega razvojnega in/ali tržnega potenciala novih produktov, storitev in celovitih rešitev

6. PRILOGE

Priloga 1: DNSH – Tehnična merila za izbor projektov za izpolnjevanje načela, da sene škoduje bistveno
Priloga 2: Omilitveni ukrepi in priporočila